Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 113 (13908) | 1975 оной майн 15, четверг | Сэн 2 мүнгэн.

ЭМХИДХЭГШЭ, ХҮМҮҮЖҮҮЛЭГШЭ

...лдэбэрине эмхидхэгшэд, хүдэлмэришэдые хүмүү...гшэд гэжэ нэрлэгдэдэг мастернуудай дүүргэдэг ...тон ехэ. Тэрэ үүргэнь харюусалгатайшье, хүндэ...е гээшэ. Партиин ЦК «Үйлэдбэриин мастернуудай ...дээшэлүүлхын тула Химическэ, нефтяной машина ...лгын министерствын ябуулдаг хүдэлмэри тухай» ...г абаhан тогтоол дотороо мастернуудай үүргэ, ха...алта тухай дахинаа тэмдэглэhэн, тэдээн тухай ан...хандуулха тухай заабан байна. Республикымнай ...мышленностиин 4200 гаран мастернуудые түлөөлhэн ...Улаан-Үдэдэ үнгэргэгдэжэ, энээн тухай дэлгэрэн...өөрэлдөөн болоо.

...астер сэхэ үйлэдбэри дээрэ, хүдэлмэришэдэй гүн ...ажалладаг. Тиимэhээ үйлэдбэриин эрхэ байдал, ...мэришэдэй hанал бодол, хүсэл эрмэлзэл hайн мэ... Тэрэнэй үйлэдбэреэ hайнаар эмхидхээд, хүдэлмэри...участогтаа зүбөөр хубаарилан табяад байбал, үй...бэриин түсэбэй дүүргэлтэ дулдыдаха байна. Гүрэнэй ...ой, социалис уялгануудай дүүргэлтэ хүдэлмэришэ...бригада, участогууд дээрэ шиидхэгдэнэ ха юм. Эдэ ...а, участогуудай хэдэг ажалтай предприятиин бүхы ...ктивэй хамтын хэрэгэй амжалта гү, али дутагдал ...холбоотой гээшэ.

...лдэбэриин эдэ командирнуудай дүй дүршэлтэй, эм...ы шадабаритай, хүдэлмэришэдтөө үгэеэ ойлгуулжа ...а, эрилтэ ехэтэй байха бүринь ажал хэрэгынь ураг... байдаг. Мастернууд хүдэлмэришэдэй эдэбхи үүс...дээшэлүүлхэ хэрэгтэ бага бэшээр нүлөөлнэ.

...мдхэгшэ, хүмүүжүүлэгшэ гэhэн уялгаяа hайнаар ...дэг мастернууд республика доторнай үсөөн бэшэ ...Жэшээлхэдэ, «Электромашина» заводой мастер Ге... Павлович Шаманский «СССР-эй Электротехниче...промышленностиин эрхим мастер» гэhэн нэрэ зэргэ...ртэhэн байна. Тэрэнэй даадаг участок социалис мү...ндэ оло дахин эрхимлэжэ гараа. Георгий Павлови...даадаг участогта 35 хүн ажаллана. Тэдэнэй олонхинь ...хүдэлмэришэд юм.

... даажа абаhан участогайнгаа хүдэлмэришэдэй ...хүмүүжүүлгын ехэ хүдэлмэри ябуулна. Хүдэлмэри...бүхэнэйнгөө абари зан, мэргэжэл шадабари hайн ...аг. Тиимэhээ ажалаа зүбөөр эмхидхэнэ, ямар хү...ришэндэ ямар даабари үгэхэдэ, hайнаар дүүргэхэб ...hайн мэдэнэ. Участогай бүхы хүдэлмэришэд ажалаа ...шанартайгаар бүтээдэг. hайн шанартай продукци ...хэдэ, алмалта, арьбалалта хэхэдэ, үйлэдбэридэ хэр ...туhатай байhыень мастер өөрөө hайн ойлгоно, мүн ...тын түлөө тэмсэхээр хүдэлмэришэдөө хүмүүжүүл... Участогайнь коллектив эбтэй эетэй, хүдэлмэришэн ...рээ омогорходог. Тиимэhээ ажалдаа голодоhо гарга... даабаряа үлүүлэн дүүргэнэ, hайн журамтай. Г. П. ...нский залуушуулые хүмүүжүүлэн hургагша, тэдэ...ёотой хүтэлбэрилэгшэ юм. Иимэ бэрхэ, дүй дүр...эй мастернууд заводто олон.

...он промышленна предприятинуудай, нэрлэбэл, при...бүтээлгын ба авиационно заводуудай, «Теплопри...», «Электромашина», локомотив-вагон заhабарил...болон бусад зарим предприятинуудай хүтэлбэрилэг...партийна, профсоюзай организацинууд мастернуу...үүргэ, мэргэжэл шадабарине дээшэлүүлхэ гэжэ саг ...нэ анхарна. Эдэ предприятинуудта мастерай эрхэ ...лга гэhэн дүримүүд баталан абтанхай. Мастернуу...соведүүд үйлэдбэрине хүтэлбэрилгэдэ эдэ командир...е хабаадуулха, эдэбхи үүсхэлыень дээшэлүүлхэ бо...hургуули болгогдонхой гэхээр. Соведүүдэй саг үр... зарлагдадаг заседани дээрэ үйлэдбэриин гол шу...асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэдэг. Гадна мастернуу...тусхай үдэрнүүд үнгэргэгдэнэ.

...заводто hара бүхэндэ мастерай үдэр үнгэргэхэ гу...тогтоогдонхой. Продукциин шанар, ниитын үйлэдбэ...ашаг үрэ hайжаруулха, жэгдэ hайнаар хүдэлхэ, ...мэришэдые зүбөөр хүмүүжүүлхэ гэхэ мэтэ олон ...асуудалнууд мастернуудай үзэмжэдэ, зүбшэн ...гэдэ табигдана. Мастернуудай үдэрнүүдтэ үйлэдбэ... участогуудай хүдэлмэри хинан шалгагдадаг. Эдэ ...үүдтэ заводой хүтэлбэрилэгшэд мастернуудтай уул...хөөрэлдөө үнгэргэдэг, тэдэнэй асуудалнуудта ха...даг. Залуу мастернуудай тусхай hуралсал эмхидхэг.... Үйлэдбэриин мастернууд тусхай хубсаhатай, ...үүдтэй, хүдэлмэришэдөө урмашуулха өөрын фонд... уялгаяа hайнаар дүүргэдэг мастернууд нэмэлтэ ту... абадаг юм.

...стернуудые шэлэн олохо, үйлэдбэридэ зүбөөр таа... табиха гээшэнь ехэ шухала. Тиихын тула тэдэн...г үргэлжын хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэй. Үйлэдбэ...эдэ хүтэлбэрилэгшэдэй ажалай ба политическэ эдэб...үүсхэл дээшэлүүлхэ, тэдэнэй түрүү дүй дүршэл саг ... обёорхо, дэмжэхэ гэжэ анхардаг коллективүүдтэ ...рнууд өөhэдынгөө үүргэ, уялга hайнаар дүүргэнэ. ...хүдэлмэришэдэй гүн дунда ажалладаг, үйлэдбэреэ шу... дүй дүршэлтэй болоhон мастернуудые хүмүү...н ургуулаад, хүтэлбэрилхы тушаалда дэбжүүлдэг ...баримта дурдамаар. Энэ талаар олон мянган хүдэл...эдтэй ЛВРЗ-гэй коллектив өөрын ёhо заншалтай ...ой. Заводой цехүүдэй начальнигууд, бусад хүтэл...гшэд урдань заатагүй мастераар ажаллаhан намтар...айха юм.

...лагша мастер И. Ф. Молокановай даадаг участок ...жэлэй туршада завод дотороо суурхажа ябаа. Ажа...урамай жэшээтэ коллективэй нэрэ зэргэдэ хүртэ...түлөө тэмсэхэ үүсхэл гаргаhан байна. Дүй дүршэл... түрүү мастер заводой дизельнэ цехэй начальни...рлогшоор hаяхан дэбжүүлэгдэв.

...Оронойэкономико хүгжөөхэ, үйлэдбэриин ашаг ...ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, продукциин шанар ...уулха тушаа КПСС-эй XXIV съездын табиhан ...бэелүүлхэ хэрэгтэ үйлэдбэриин эхин коллекти... хүтэлбэрилэгшэд, хүдэлмэришэдые эмхидхэгшэд ...мүүжүүлэгшэд болохо мастернууд шухала үүргэ ...» гэжэ КПСС-эй ЦК онсо тэмдэглэнэ. Ажахын ...рилэгшэд, партийна, профсоюзай организацинууд ... ЦК-гай энэ тогтоолые бэелүүлэн, мастернуудай ...мэргэжэл шадабари, ажалайнь ба политическэ ... үүсхэлые саашадань дээшэлүүлхэ хэмжээ абаха ...ай болоно.

Түгэсхэхы жэлэй ГАБШАГАЙ АЛХАМ

АЖАЛАЙ ХАЛУУН АМИСХАЛ

Юhэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ ороохо таряанай, бусад ургамалнуудай баян ургаса абаха гэжэ шиидэhэн манай колхозой механизаторнууд, тарялан дээрэ ажалладаг бүхы хүнүүд хабарай тарилгын хүдэлмэрине түргэнөөр, эрхим шанартайгаар хэхэ гэжэ оролдоно. Тарялан дээрэ урдынхиhаа ехэ минеральна үтэгжүүлгэ оруулагдана, газар эмхитэйгээр уhалагдана.

Сагай уларилай хүйтэншэг байгаашье hаань, газар хахалха, тарилга хэхэ хүдэлмэридэ hаад байхагүй. hүүлэй мэдээгээр эртын ороохото ургамалнууд 3 мянга гаран гектарта таригданхай. Тингэжэ 4.5 мянган гектарта тэрэниие тариха түсэб hаяар дүүргэгдэхээр хараалагдана. Шэниисэ, горох таригдаха полинууд бүхыдөө тооной минеральна үтэгжүүлгэнүүдээр шанаржуулагдаха байна. Тэрэнэй ехэнхи хубинь үрэhэнтэй суг хүрьhэндэ оруулагдана. Мүнөө үедэ 1500 гектар шэниисын полидо минеральна үтэгжүүлгэ үрэhэнтэй хамта оруулагдаад байна.

Майн 12-hоо колхознай хартаабха тарижа захалаа. Энэ хүдэлмэрие хартаабха ургуулха тусхай хоёр звено хэнэ. Нэгэ звеноень республикын габьята механизатор Иван Васильевич Платонов хүтэлбэрилнэ. Эдэнэр бүхыдөө 150 гектарта хартаабха hуулгаха юм. Тарилгын талмайн хахад хубидань гектарай 25 тонно хүртэхөөр шэбхэ тараагдаа, бүхы полидонь минеральна үтэгжүүлгэ оруулагдаа.

Куузикугай үрэhэ ургуулдаг Таисия Васильевна Хохловагай звено 3 гектарта эшэнүүдые hуулгажа дүүргээ. Эдэнэр газараа hайса элдүүрилжэ, үтэгжүүлжэ, эшэнүүдые hуулгаhан байха юм.

Энэ жэл газар уhалха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана. 669 гектар уhалагдадаг сабшалан бүхыдөө нэгэ удаа ундалуулагдаа. 30 гектар сабшалан хоёрдохёо уhалагдаба. Түгнын тарялан дээрэ газар уhалха хүдэлмэри үргэн далайсатайгаар ябуулагдана. hүүлэй мэдээгээр эндэ 350 гектар тарялан ундалуулагдаба. Үшөө 50 гектар хоёрдохёо уhалагдаад байна. Тарялан ундалуулха хүдэлмэридэ уhа сасадаг ДДА-100 түхэлэй агрегат хүдэлгэгдэнэ. Эгээн түрүүн эдэ агрегадуудаар нёдондо таригдаhан олон жэлэй ногооной поли уhалагдаhан байха юм. Газар уhалха хүдэлмэридэ 3-дахи бригадын Антон Иванов түрүүлжэ ябана. Уhа сасадаг агрегат бүхэнөөр үдэртэ 8—10 гектар тарялан ундалуулагдана.

Газар хахалха, минеральна үтэгжүүлгэ оруулха, үрэhэ тариха болон бусад хүдэлмэриин шанар наринаар шалгагдана. Мүнөө дээрээ агротехникын эрилтые хазагайруулха, ажалдаа голодоhо гаргаха баримтанууд дайралданагүй. Ажалай халуун амисхал намханагүй.

Ю. ЛЮТАЕВА,
Мухар-Шэбэрэй аймагай «Заганский» колхозой агроном.

МҮРЫСЭГШЭД АМЖАЛТАТАЙ

Хабартаа тарилгын хүдэлмэрие агротехническэ лээдэ хэмжээндэ үнгэргэжэ, энэ жэлдэ гектар бүриhөө 5 центнер ороохо таряа нёдондонойхиhоо ехээр ургуулжа абаха гэжэ шиидэhэн колхозоймнай механизаторнууд яhала урагшатайгаар ажаллажа байнхай. Мүнөө үедэ 2650 гектарта эртын ороохото ургамалнууд таригдажа, түсэб 65 процент дүүргэгдэнхэй. Эртын тарилгые майн 18 хүрэтэр захадань гаргаха аргатайбди.

Энэ жэлдэ тарялан, сабшалан горитой үтэгжүүлэгдэнэ. Мүнөө үедэ 950 гектар таряаланда, 265 гектар сабшаланда минеральна үтэгжүүлгэ хэрэглэгдээ. 250 гектар таряаланда аммиагай уhан оруулагдаа. Үнгэрhэн намартаа, энэ хабартаа тарялан, сабшалан дээрэ 15 мянга гаран тонно наг шэбхэ гаргагдажа, сүм тараагдаа. Илангаяа кукуруза, куузику, овощ, хартаабха тариха полинуудта, сабшаланда наг шэбхэ ехээр гаргагдаhан байна.

Майн 12-hоо колхознай хартаабхаяа тарижа захалаа. Энэ жэл бүхыдөө 280 гектар хартаабха hуулгагдаха юм.

Хабарай тарилгын хажуугаар ерэхэ жэлэй ургасада хэрэглэгдэхэ еэбэр паар 350 гектарта хахалагдаа. Хүдэлмэриин шанар хаа хаанагүй hайн.

Баян ургасын найдамтай үндэhэ hуури табиха мүрысөөндэ оролсожо, ажалай амжалтануудые харуулжа байhан механизаторнууд олон. Тэрэ тоодо трактористнууд Матвей Петрович Антонов, Логантий Данилович Дмитриев болон бусад ажалай ульгэр жэшээ харуулжа, халаан бүриингөө даабари хододоо 110—120 процент дүүргэнэ. Энэ мүрысөөндэ 3-дахи тракторна бригадын коллектив түрүүлжэ ябана.

Г. ПАВЛОВ,
Улаан-Үдын аймагай «Искра» колхозой ахамад агроном.

БАЯСАМА ДҮНГҮҮД

Табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй түрүүшын дүрбэн hара соо республикын промышленна предприятинуудай бүтээhэн ажалай дүнгүүд согсологдобо. Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ жагсаhан предприятинуудай коллективүүд промышленна продукци худалдаха түсэбтэ даабаряа амжалтатайгаар дүүргэhэн байна.

Улаан-Үдын «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденто «Электромашина» заводой коллектив энэ үе соо hайн үрэ дүнгүүдтэйгээр ажаллажа гараа. Нёдондоной түрүүшын дүрбэн hарынхитай сасуулжа харахада, энэ жэлэй январь—апрель hаранuudта тус заводой коллектив продукци бүтээн гаргаха даабаряа 20 процентээр үлүүлhэн байна. Тинхэдэ продукци худалдаха түсэб мүн лэ үлүүлэн дүүргэгдэhэн байха юм.

«Электромашина» заводой хүдэлмэришэд БАМ-ай барилгашадтай нягта холбоотой болонхой. Энэ жэлэй түрүүшын кварталай туршада заводой коллектив Байгал-Амарай магистралиин барилгашадта 60 автокран эльгээhэн байна. Энэнь нёдондонойхиhоо холо олон болоно.

Республикын ниислэл хотын локомотив-вагон заhабарилгын, прибор бүтээлгын заводуудай, нарин сэмэын комбинадай коллективүүд баhал hайн дүнгүүдтэй ябана.

Манай корр.

ХҮХЭ НОГООН ХҮСЭТЭЙ

«Октябрьский» совхоз мал шахан таргалуулгаар баян дүй дүршэлтэй болонхой. Аймаг соогоо анха түрүүлэн олон мал шахажа эхилээ. Сагаан-Толгой гэжэ газарта мал шахан таргалуулдаг байрада онсо үлүүгээр хэгдэhэн юумэншье үгы. Нилээд гүнзэгыгөөр малтажа ханалаад бариhан байра бии. Энээнэй дулаан байхань элитэ. Хажуу талаhаа хүйтэн hалхинай орохо аргагүй. Дээрэнь hолоомо дэбдиhэн зузаан хушалта.

Энэ гүүртэдэ анхандаа хонишон, hүүлэй гурбан жэлдэ үхэршэнөөр хүдэлжэ эхилhэн Ц-Д. Ц. Дамбаев гэр бүлөөрөө ажаллана. Мүнөө эндэ 250 хашараг шахагдана. Эдэнэр шэнэ ногооной хүсэ абаад, намар гүрэндэ худалдагдаха юм. Нёдондо намар эндэ суглуулагдаhан 610 буруун барандаа hайн шэгнүүртэйгээр тушаагдаhан байна. Буруун бүхэнэй шэгнүүр дунда зэргээр 350—400 килограмм болоо бэлэй.

Мүнөө үедэ шахагдажа байhан буруунууд hайн бэлшээридэ табигдаха юм. Тиимэhээ Цырен-Дондок Дамбаев хамта хүдэлдэг Д. Жапов, Д. Зоригтуев гэгшэдтэйгээ хамта мүнөөнhөө томо хашарагуудаа бэлшээридэ гаргана.

Тэжээбэриин хэдэн буруу Цырен-Дондогой нүхэр Бубэй Дугаровна газаагаа бэйлгэжэ шахана. Малайнгаа хүсэ шадал түргэн нэмээхын тула зунай бэлшээридэ гаргахада hайн, бэе бэеhээ гээгдэхэгүй, жэгдэ адляар таргалха гэжэ мэдэhэн эдэ малшад май hарын эхеэр зуhаландаа гарахаар бэлдэжэ байна.

— Манай Цырен-Дондок зунай сагта унтажа хонохоо мэдэдэггүй. үглөөнэй 4—5 сагта малаа бэлшээридэнь гаргаад, hүниин харанхыда бусадаг заншалтай. Тингэжэ буруун бүриин бэеын шэгнүүрые сүүдхэдээ 1.000 граммаар нэмээдэг юм, — гэжэ Бубэй нүхэрынь хөөрэнэ.

Зунай зуун хоног соо буруунуудайнгаа тус бүриин шэгнүүр дунда зэргээр 350 килограммда хүргэжэ, тэндэhээ 380—400 килограммтайгаар гүрэндэ тушааха гэhэн зорилго табяад, эндэхи малшад хүдэлжэ байна. Ярууна аймагай малшадай үүсхэлые дэмжэжэ, июнь hарада болохо РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй Верховно, нютагай Соведүүдэй hунгалтануудые ажалай амжалтаар угтаха вахтада жагсанхай.

Д. АЮШЕЕВ.

Улаан-Үдын аймагай «Авангард» колхоздо сабшалан, тарялан hайжаруулгаар ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Мүнөө хоёр звено сабшалан хорёолно. И. С. Черныхэй эрхилдэг звено соносхогдоhон hарын турша соо 1200 метр хорёо бариhан, 5000 hургаар, 100 кубометр модо бэлэдхээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: коммунист И. С. Черных гэгшын звено сабшалан хорёолжо байна.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

САГЫЕ АХИН

Юhэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ угтамжын түсэб уялга баталан абаhан Улаан-Үдын нарин сэмэын комбинадай коллектив социалис мүрысөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, ажал хүдэлмэридөө hайн дүнгүүдые түйлана. Жэшээлэн хэлэбэл, продукци худалдаха талаар табан жэлэйнгээ түсэбтэ даабарине тус комбинадай хүдэлмэрилэгшэд апрелиин 18-да — болзорhоонь 8 hара 12 хоног урид дүүргэhэн байна.

Комбинадай 215 хүдэлмэришэн хубиингаа табан жэлэй даабарине болзорhоонь холо урид дүүргээд, мүнөө арбадахи табан жэлэй түсэбөөр ажаллажа байнхай. Тэдэнэй тоодо нэхэгшэд Л. И. Королева, М. А. Фомина, А. Г. Поляиская болон бусад оролсоно. Комбинадай сортировочно цехэй 16 бригадын гэшүүд баhал арбадахи табан жэлэй даабарие дүүргэжэ эхилээ. Үдэр хоногой үнгэрхэ түма ажалай үндэр бүтээсэ түйлажа, социалис мүрысөөндэ эрхимлэгшэд олошорно.

Манай корр.

АРАД ЗОНОЙ ЕХЭ ЭТИГЭЛ НАЙДАБАРИ

1975 ИЮНИИН 15
Соведүүдэй hунгалтада

...үүлиин кампани майн ...шухала шэнэ шатадаа ... hунгуулиин окружкомиссинууд союзна ...бликануудай Верховведүүдэй депутадуудта ...адуудые бүридхэлдэ ...захалба.

...ФСР-эй Верховно Со... hунгалта үнгэргэхэ ... хотын Бауманска ...лиин округой hунгуу... окружной комиссиин ...Москва хотодо баяр...шон байдалда болоо. ...ие комиссиин түрүү... А. Т. Туманов нээбэ.

Совет арад манай ал... Ленинскэ партиин, ... гүрэнэй хүтэлбэрилэг... депутадуудта канди... болгожо түрүүлэн ... байна. Депутадууд...кандидадуудай тоодо ...эй ЦК-гай Политбюро...гэшүүд, ЦК-гай Полит...ой гэшүүндэ кандида... КПСС-эй ЦК-гай сек...ууд, үйлэдбэриин тү...а ба үүсхэлшэд, эр...болон соёлой ажал ...шад — манай арадай ...хүбүүд, басагад бии.

...ой ажалшад манай ... Центральна Комите... Генеральна секретарь ...Леонид Ильич Бреж...союзна республика... Верховно Соведүүдэй ...уудта түрүүшын кан... болгожо нэгэ hанал... нэрлээ.

— Нүхэр Л. И. Брежнев районой түрүү предприятинуудай, эмхи зургаануудай ба hургуулинуудай хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй, алба хаагшадай коллективүүдээр Бауманска hунгуулиин округhоо РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болгогдожо нэгэ hаналтайгаар дэбжүүлэгдээ, — гэжэ нүхэр Туманов хэлэбэ.

Эндэ сугларагшад эдэ үгэнүүдые нэрьемэ, удаан альга ташалгаар угтаа.

hунгалтын урда тээхи окружной зүблөөндэ хабаадагша, Н. Э. Бауманай нэрэмжэтэ МВТУ-гай парткомой секретарь Л. М. Терещенко удаалуулан үгэ хэлэбэ. Нүхэр Леонид Ильич Брежневые Москвагай Бауманска hунгуулиин округhоо РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар бүридхэлдэ абаха гэжэ зүблөөндэ хабаадагшадай, МВТУ-гай олон мянган зонтой коллективэй үмэнэhөө тэрэ дурадхаба.

Коллективүүдэйнгээ, организацинуудайнгаа үмэнэhөө заседани дээрэ үгэ хэлэгшэд: Москвагай тоололго-шэнжэлэлгын машинануудай заводой слесарь, коммунис ажалай ударник К. И. Кузнецов, Москвагай эдеэ хоолой комбинадай профкомой түрүүлэгшэ Л. Э. Ершова, комсомолой Бауманска райкомой секретарь Т. Н. Воробьева, hунгуулиин окружной комиссиин гэшүүн, 129-дэхи поликлиникын врач Л. И. Корюгина болон бусад тус дурадхалые hайшаан дэмжэээ.

КПСС-эй Центральна Комитедэй Генеральна секретарь **Леонид Ильич Брежневые** Москва хотын **Бауманска** hунгуулиин округhоо РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар бүридхэлдэ абаха гэhэн тогтоол бүгэдын дуугаар, ехэ баярай оршон байдалда баталагдаба.

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта).

Улаан-Үдын горсоведэй байшангай ехэ зал соо баяр ёhололой оршон байдалда РСФСР-эй Верховно Соведэй hунгалта үнгэргэхэ Улаан-Үдын 802-дохи округой hунгуулиин комиссиин зүблөөн үнгэргэгдэбэ. Тэрэниие hунгуулиин комиссиин гэшүүн, «Теплоприбор» заводой директор П. С. Сытов нээбэ.

Мүнөө арадаймнай эгээл эрхим хүбүүд, басагад РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдээд, hунгалтын комиссинуудай бүридхэлдэ абтажа эхилбэ. Манай кандидат, партиин Буряадай обкомой хоёрдохи секретарь Продайвода Константин Матвеевичэй hунгагдаха зүбшөөлөө үгэhыень баяр баясхалантайгаар угтан абабабди, — гэжэ Улаан-Үдын 802-дохи округой hунгагшадай түлөөлэгшэдэй hунгалтын урда тээхи зүблөөндэ хабаадагша, М. И. Калининай нэрэмжэтэ Улаан-Үдын локомотивна депогой парткомой секретарь Н. Е. Беспалов хэлээд, депутадта кандидадай ажалай намтар хөөрэбэ.

— Манай депогой хүдэлмэришэнэй бүлэдэ түрэhэн, эдир наhанhаа түрэл деподоо олон жэлдэ хүдэлhэн Константин Матвеевичые бидэ hайн мэдэхэбди. Тэрэ хаанашье ажаллажа ябахадаа, депогойнгоо коллективтэй холбоо барисаагаа алдадаггүй, эгээл тиимэhээ бидэ К. М. Продайводае РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар нэгэн дуугаар дэбжүүлhэн байнабди. Мүнөө К. М. Продайводае бүридхэлдэ абахыень hунгалтын окружной комиссие гуйнабди.

Энэ дурадхалыень Улаан-Үдын шэлэй заводой слесарь, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадагша М. Т. Ердянов, Д. Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай профессор, түүхын эрдэмэй доктор Д. Б. Улымжиев, прибор бүтээлгын заводой комсомол-залуушуулай эрхим бригадын бригадир Т. А. Изоренко, ЛВРЗ-гэй локомотив-хабсаралгын цехэй бригадир С. П. Николаев, авиазаводой главна металлургын орлогшо В. Ц. Цыдыпов гэгшэд халуунаар дэмжэбэд.

Улаан-Үдын 802-дохи hунгалтын округhоо РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй Буряадай обкомой хоёрдохи секретарь нүхэр **Продайвода Константин Матвеевичые** hунгалтын комиссиин бүридхэлдэ абаха гэhэн тогтоол нэгэн дуугаар баталагдаа.

Манай корр.

ХЭНИИНЬ ТҮРҮҮЛЭГШЭ ААБ?

Хабарай hайхан саг бүрин эрхээрээ ерэнхэй. Наруули газарта бүтүүлэ хүхэржэ захалба. Хүсэтэ хүхэ ногооной үнэр унхидаhан хонид хүн сагаан хурьгадаа дахуулан хушуурна. Энэ үедэ тул ябажа дүүргэhэн хонишодой сэдьхэл халима: «Хуhан модон набшалжа, хурьга түлгын шуугиhэлхэ саг ойртоо даа. Хурьгадшье хонин тээшээ тоологдобо гээшэ. Ноohоёол гээлгэгүй абахаяа, хурьгадаа тэбидэжүүлхээ бодохо үе ерээ», — гэлдэжэ, хурьгадаа дахуулжа, хоёр дахин олошорhон хонин hүрэгөө дахан hалирнад.

Үльдэргын «Коммунизм» колхозой хонишод энэ түүхэтэ жэлдэ яhала амжалтатай. Колхозоороо зуун эхэ хонин бүриhөө 95,5 хурьга абаа. Иимэ амжалта түрүүшынхиеэ түйлаа. Зургаан отарын коллектив зуутанай зэргэдэ гараа. Мүрысөөн үшөө дүүрээдүй, түрүүшүүл дундаа урилдааhаар.

Хоёр жэл соо аймагай түрүү хонишон ябаhан Ажалай Улаан Тугай орденто Ц. Д. Дагбаев зуун эхэ хонин бүриhөө 106,2 хурьгатай. Майн hайндэрые угтахада, «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденто Ц-Д. Ц. Доржиев — 106 хурьгатай, Ленинэй орденто Д. Ч. Цыбенова 105 хурьгатай байба. Хэндэшье хонид hулагүй түрэлгэтэй. Урилдаанай зурлаа дээрэ хэниинь түрүүлжэ, аймагайнгаа түрүү хонишоной хүндэтэ hуури эзэлэгшэ ааб? Энэ асуудалаар ганса энэ колхозойхид бэшэ, бүхы Яруунын аймагай хонишод hонирхон хүдэлнэ.

С. ГОМБОЕВ.

ШЭНЭ ТАСС hОНИН

А. Н. Косыгин А. С. Джеллудтай хөөрэлдэбэ

ТРИПОЛИ. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай, Революционно командованиин Соведэй гэшүүн, Ливиин Араб Республикын Премьер-Министр Абдель Салам Джеллудай хоорондо хөөрэлдөөнүүд эхилбэ.

Халуун дулаан, хани барисаанай оршон байдалда

ТРИПОЛИ. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай хүндэлэлдэ Революционно командованиин Соведэй гэшүүн, Ливиин Араб Республикын Премьер-Министр Абдель Салам Джеллуд обед эмхидхэбэ.

А. Н. Косыгинтай хамта ябаhан тусхай тушаалтад, Ливиин гүрэнэй ажал ябуулагшад, ЛАР-та байдаг дипломатическа түлөөлэлгэтэ эмхинүүдэй толгойлогшонор обедтэ хабаадалсаа.

Халуун дулаан, хани барисаанай оршон байдалда үнгэрhэн обедэй үедэ С. Джеллуд, А. Н. Косыгин үгэнүүдые хэлэбэ.

• • •

ТРИПОЛИ. (ТАСС-ай тусхай корр). Аль-Хани шадар болоhон байлдаанай үеэр унагшадай дурасхаалда табигдаhан хүшөөгэй дэргэдэ А. Н. Косыгин венок табиба. Хүшөөгэй дэргэдэ болоhон ёhололой үеэр хүндэлэлэй харуул жагсаагдаhан, СССР-эй ба ЛАР-ай Гүрэнэй гимнүүд гүйсэдхэгдэhэн байна.

Италиин колонизаторнуудта эсэргүүсэн Ливиин арадай хэhэн национальна-сүлөөрэлгын дайнай (1911—1922 онууд) хатуу шанга байлдаануудай нэгэндэ баатарай үхэлөөр унагшадай дурасхаалда энэ хүшөө табигданхай.

Совет делегаци ерэбэ

ЛОНДОН. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй Түрүүлэгшэ В. П. Рубен түрүүтэй СССР-эй Верховно Соведэй делегаци Великобританиин парламентын уряалаар эндэ ерэбэ.

Парламентнууд хоорондын холбооной Британиин бүлэгэй түрүүлэгшэ Томас Уильямс, Англо-совет парламентска бүлэгэй түрүүлэгшэ Дж. Сильвермэн болон бусад тусхай тушаалтад Хитроу гэжэ аэродром дээрэ делегацие угтаа. СССР-hээ Великобританида байдаг элшэн сайд Н. М. Луньков угтагшадай дунда байлсаба.

Ленинградай айлшад

ЛЕНИНГРАД. (ТАСС-ай корр.) Контр-адмирал Джастин Е. Лангиллай командовани доро албанай хэрэгээр эндэ айлшалан ерэhэн американ сэрэгэй морягууд Нева мүрэн шадархи хотын ажабайдал, гурим заншалнууд ба түүхэтэйнь танилсажа байна.

Контр-адмирал Джастин Е. Лангилл фдагман дээрээ сайлалта эмхидхээ.

Америкын сэрэгэй корабльнуудай айлшалжа ерэhэнтэй дашарамдуулан, Ленинградай далайн ахамад начальник вице-адмирал В. М. Леоненко уулзалга хэбэ. Тэрэнь хани ёhоной оршон байдалда үнгэрөө.

ЗАЛУУ МАЛ ТҮЛЖҮҮЛХЭ, ТАРГАЛУУЛХА КОМПЛЕКС

Яруунын совхоз һүүлэй үедэ мяха ехээр абажа гүрэндэ худалдаха талаар нилээд амжалта туйлана. Эһэдэхи табан жэлэй үнгэрһэн дүрбэн жэл соо хамта дээрээ 34.200 центнер мяха худалдаха түсэбөө 1.650 центнерээр үлүүлэн дүүргээбди. Тиин манай совхозой ажалшад табан жэлэй түсэбые үлүүлэн дүүргэхын түлөө аймаг дотороо социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ тухай үүсхэл гаргаа һэн. Совхозой малшад хараалагдаһан хэмжээнһээ нилээд үлүү, табан жэлэй түсэбһөө гадуур 1.800 центнер мяха гүрэндөө тушааха уялга абанхай. Энэ зорилгодоо хүрэхын тула манай совхоз мяха, һү удаадахи жэлнүүдтэ бүри ехээр абадаг болохо хүдэлмэри мүнөөнһөө ябуулжа байна. Ажахы дотороо үйлэдбэринөө томодхононой, тусхай шэглэлтэй болгоһоной ашаар үхэр малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ, үүлтэрыень улам һайжаруулха зорилготойбди.

Үнгэрһэн жэлэй октябрь һарада үхэрнүүдые шахан таргалуулха ба үүлтэр һайжаруулха тусхай шэглэлтэй отделени эмхидхээбди. 1.000 үхэрэй байра зоотехническэ эрилтэнүүдтэ хүрэхөөр түхеэрэгдэжэ, намартаа ашаглалгада үгтэһэн юм. Эндэ герефордско үүлтэрэй залуу мал түлжүүлэгдэхэ, шахан таргалуулагдаха, һү һаалиин һүрэгүүдтэ нэмэжэ оруулагдаха симментал үүлтэрэй эмэ хашараг, буруунууд томо болгогдожо байха юм.

Үбэлдөө энэ отделениин мал шахан таргалуулха ба түлжүүлэн томо болгохо комплексын дүрбэн байрада мяхалиг үүлтэрэй 600 эрэ хашараг, үрэжүүлэгдэхэ 300 гунжан харууһалагдаа. Эдэ байрануудһаа аргал шабааһа газаашань гаргаха, мал уһалха хүдэлмэри оньһожоруулагданхай. Саашадаа эндэхи бусад хүдэлмэри оньһон аргаар хэгдэдэг болохоор хараалагдана. Түрүүшын ээлжээндэ байрануудые дулаасуулха, агаар һэльбэхэ һайн түхеэрэлгэнүүд хэгдэхэ, оньһон аргаар тэжээл тараагдадаг болохо юм. Мүн комплексын байра бүхэнэй газаа уужам хорёонууд баригдаха. Байгша ондо тэжээлэй шэнэ цех ашаглалгада үгтэхэ хараатай. Энээнэй ашаар нэгэ доро олон янзын тэжээл буйлуулан бэлдэдэг болохобди.

Зүгөөр һайн байра түхеэрхэһээ гадна, тус отделенидэ тэжээлэй бааза байгуулха шухала. Тиихын тулада отделениин мэдэлдэ нилээд ехэ сабшалан, тарялан үгтөө, олохон машина, техникэ даалгагдаа. Тэжээлэй ургамалнуудай элбэг ургаса абаха, поли болон нуга дээрэхи хүдэлмэриие оньһожоруулха хэмжээнүүд хараалагдаа. Мал түргөөр шахан таргалуулха, томо болгоходо хэрэгтэй тэжээлэй ургамалнууд таригдаха болоно. Энэ талаар түрүүшынгээ алхамуудые отделени байгша оной хугасаада бэелүүлхээр бэлдэжэ байна.

Гэхэтэй хамта отделениин малшад үбэлжэлгээ амжалтатайгаар үнгэргэхын түлөө оролдосотойгоор ажаллана. Эрэ хашарагуудые харууһалагша Ч. Гончиков, Д. Доржиева, үүлтэртэ гунжадые харууһалагша Б. Цыренов болон бусад үхэршэд даажа байһан малайнгаа шэгнүүр түргөөр нэмээхэ талаар амжалтатай. Отделениие эрхилэгшэ П. Н. Сарнин, эндэхи зоотехник Б. П. Бардунов гэгшэд малшадай ажалые һайнаар эмхидхэнэ. Энээнэй ашаар үнгэрһэн жэлэй һүүлшын хоёр һарада шахагдаһан 170 эрэ хашарагай 145-ниинь дээрэ зэргын сэгнэлтэтэйгээр тушаагдаа һэн. Тарган мал тушааһанай ашаар отделени 32330 түхэриг нэмэлтэ олзо совхоздоо оруулаа. Тугал, буруунуудые түргөөр томо болгожо, хашарагуудаа ехэ шэгнүүртэйгээр, эрхим таргаар гүрэндэ худалдахада ашаг үрэ ехэтэй гээшэ. Мүн эмэ хашараг, гунжадые һаалиин һүрэгтэ оруулха болзорые хороохо гээшэ баһал шухала хэрэг болоно.

Ямар аргаар шэнэ комплексын хүдэлмэриин эмхидхэгдэжэ эхилһэн тухай хөөрэе. 160 килограммһаа бага бэшэ шэгнүүртэй эрэ буруу, хашарагууд совхозой бүхы гүүртэнүүдһээ суглуулагдажа, энэ комплексдо табигдадаг байха. Эдэ буруу, хашарагуудые богони болзорто томо болгохо, шэгнүүрыень сүүдхэдэ 1.100 граммаар нэмээхэ тэжээлэй рацион табигдаа һэн. Энээндэнь 2 кг үбһэн, 2 кг зелёнко, 6 кг һолоомо, 4 кг гурил ороо гэхэ гү, али толгой бүридэ 8,5 тэжээлэй единицэ хүртөө. Тиигэжэ хашарагуудай шэгнүүр 365—370 килограммда хүргэгдөөд, тушаагдажа байха болоно.

Байгуулагдаһан шэнэ комплексһоо жэлдээ 300—350 гунжан үнеэд совхозой һаалиин фермэнүүдтэ нэмэжэ үгтэжэ байхаар хараалагдана. Һү ехээр үгэдэг симментал үүлтэрэй үнеэдэй тугалнууд 6 һаратайһаа һаалиин фермэнүүдһээ шэлэгдэн абтажа, тус комплексдо 18 һаратай болотороо байлгагдаад, тугаллаһанайнгаа һүүлээр 45 хоног эндээ һаагдаад, МТФ-нүүдтэ үгтэжэ байха болоно.

Шахан таргалуулагдаха эрэ малда орходоо эмэ буруу, хашарагуудай тэжээлэй рацион багашаг гэхэ гү, али тэжээлэй 6 единицэ байхаар тогтоогдоо юм. Рацион соонь 4 кг үбһэ, 2 кг зелёнко, 6 кг һолоомо, 2 кг гурил оруулагдана.

Эмэ хашарагуудые саг болзортонь үрэжүүлжэ байха тусгаар техник-үрэжүүлэгшэ энэ отделенидэ томилогдонхой. Эмэ хашарагуудай хэзээ үрэжүүлэгдэһэн, ямар болзорто тугаллаһан тушаа тэрэ тусхай журнал дээрэ тэмдэглэдэг, һара бүри малай хэды шэгнүүртэй байһые бэшэдэг уялгатай. Мүнөө эмэ хашарагууд искусственна аргаар үрэжүүлэгдэнэ. Саашадаа энэ хүдэлмэреэ улам нарижуулан, нэгэшье гунжа һубай үлэхэгүйн тулада шухала бүхы хэмжээнүүдые бэелүүлхэбди.

Үхэрнүүдые шахан таргалуулха ба түргөөр томо болгохо тусхай шэглэлтэйгээр эмхидхэгдэһэн отделени урдаа табигдаһан гол зорилгонуудаа бэелүүлхэ талаар түрүүшын алхамуудые хэжэ байна. Удангүй эндэхи ажал гүримшуулагдажа, комплекс дүүрэн хүсэндөө орохо ушартай. Эхилһэн энэ хэрэгээ хүсэндэнь хүргэхын тула совхозой дирекци, зооветмэргэжэлтэд ехэ оролдолго гаргажа байнхай.

М. ЦЫБДЕНОВ,
Яруунын совхозой ахамад зоотехник.

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮРҮҮШҮЛ

УРИН СЭДЬХЭЛЭЙ ОЛЬҺОН

Үнгэрэгшэ хабарай эхеэр һэн. Хэдэн хоногто ехээр халуураад, бэеынгээ үшөөл хүсэд һайн болоогүй, тамираингаа һулашаг байгаашье һаа, Долгоржап Суруновна эжэлэнгүй хэбтэриһээ бодоод, гэр соохи ажалаа хэжэ дүүргэһээр, ямаанай хөөбэрөөр нэхэһэн зузаан пулаадаараа бэеэ һайса орёожо дулаалаад, газаашаа гарахаяа түхеэрбэ.

— Хаана ошохошниб? Хүсэд эдэгэжэ, хүл дээрээ гараагүй аад, баһа тэрэ фермэ руугаа һалирхашни гү. Юундэ нитэрээ һанаата болонош, хэбтыш, — гэжэ Идам Банзаракцаевич нүхэрынь захиран һагад хэлэнэ.

— Үнөөхи Таня басагамнай үнеэдээ хэр һаажа байгаа юм ааб даа, баармамни. Хүсэд эбилүүлжэ шадангүй, дутуу ядуу һаагаад, хожорожорхино аа гү гэжэ һанаам зобоно. Ошожо, хаража ерэхэмни, — гээд тэрэ газаашаа гараба.

Удаань, үнишье болоогүй байхада Долгоржап фермынгээ үнеэдэй байрын хажууда ошонхой байгаа һэн. Тойроод хаа хаанагүй хабарай шэнжэтэй болонхой. Ута хашаагай шифер хушалта дээгүүр борбилоонуудай баяртайгаар пишагашалдаха абяан таһарнагүй. Байрын үбэр талаар үнеэдэй наранда игаажа, аажамаар хибэдэһээ хибэн зогсохонь харагдана.

Хашаагай үүдэ татахадань, урдаһаань үниинэй танил, сэдьхэлдэнь нэгэл дүтэ болошоһон үнэр угтаба. Хээрын сабшалангай үбһэнэй хоншуухан, үшөө һаяхан нүхэнһөө гаргаһан силосэй гашуувтар үнэр, баһа эһээмэл талханай, һаяхан һаагдаһан һүнэй, үшөө олон малай амисхалай бүлеэхэн эхюубэр үнэр хамарыень сорьен анхилаадхина.

— Долгоржап ахай, һайн болоо гүт? Ажалдаа гараба гүт? — гэлдэжэ, нүхэд һаалишадынь баяртайгаар шуугялдан угтаба.

— Эжы, юундэ ерээбта? Намда һанаагаа зобохо юумэ үгыл. Жаахан үхибүүн һэн гүб даа. Мүнөө түрүүшынхеэ үнеэдые һаажа байна бэшэ ха юмбиб, — гэжэ Таня басаганиинь бүдүүзгэй юумэ байба.

Тэрэ хүрэжэ ерэһээр лэ үнеэдэйнгээ дэлэнгүүдые баряад үзэнэ, кормушка соохи үбһэ, силос харана, доогуур унаһыень суглуулна. Тээ саана табяатай байһан талха эһээдэг боошхо руу шагаана. Малай дорохи дэбдихэрэй хуурай, нойтыень шалгажа үзэнэ. Эжэлэнгүй үнеэдэй гуя самида няалдаһан шэбхэ шабааһа абажа хаяха юм.

— Бэрхэш даа, басагамни. Үнеэдээ яһала һайнаар һаажа, эдеэлүүлжэ байна ха юмши. Биш бэеынгээ һайн боломсоор мэнэ ажалдаа гарахаб даа. Шиниишье бухгалтерайнгаа курсада ошохо саг тулаба, — гэжэ басагандаа хэлэнэ.

— Үсэгэлдэр 13 үнеэдһээ бүхыдөө 140 килограмм һү һаагааб. Уржадэрэйхиһөө нэмээ, һүн үдэр бүрил бага багааршье һаа дээшэлжэ байна, — гээд, Таня дуугарна.

— Энээнһээл доошонь бү оруула. Үнеэн бүхэндэ хэды хүнэг бурдууг үгэнэш? — гэжэ эжынь асууба.

— Танайл хэлэһэн рационоор эдеэлүүлнэб. Үнеэн бүхэндэ үдэрэй хоёр хүнэг бурдууг үгэнэб. Январь-февральда түрэһэн үнеэдтэ гурба-гурбан хүнэг эдюулдэгби. Үшөө силос бэшэнһээ ехэхэнээр үгэнэб, — гэнэ басаганиинь.

Долгоржап Иванова Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой Цагаатайн фермэдэ эгээл найман жэлдэ һаалишанаар хүдэлнэ. Энэ үе соо тэрэ һаажа байһан үнеэдээ орхижо, ондоо тээшээ слон хоногоор ябажа үзөөгүй шахуу. Амаралтадаашье гарахадаа, болзороо дүүрэн байнгүйгөөр, эжэлүүдгүй фермэдээ ерээд лэ байдаг зантай. Һаяшаг грипп үбшөөр үбшэлжэ, хэбтэри болоходонь лэ орондоо 17 наһатай Татьяна басагаяа үнеэдые һаахыень эльгээгээ юм. Ондоо хүндэ найдахагүй байгаа.

Һүүлэй жэлнүүдтэ тэрэ фермэ, колхоз соогоо социалис мүрысөөндэ ходол эрхимлэжэ гарана. Жэшээнь, нёдондо үнеэн бүриһөө 2400 килограмм һү һааха гэһэн социалис уялгаяа холо үлүүлэн дүүргэжэ, үнеэн бүхэнһөө 2794 килограмм һү һаагаа гэхэ гү, али жэл соо хамта 60 мянган килограмм һү абажа тушаагаа. Энэ һаалишан сагаан эдеэ абаха табан жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид, байгша оной июнь һарада дүүргэхэеэ байна. Мүн үнгэрһэн жэлдэ харууһалжа байһан хорин үнеэдһээ 23 тугал абаа.

— Һүтэй, һайн үнеэд болгохын тула гунжан байхаһаань лэ хойшо анхаралтай наринаар эдеэлүүлхэ, харууһалха, зүбөөр һаажа һургаха хэрэгтэй. Би жэл бүри 3—4 шэнэ тугаллаха гунжадые тушаажа абаад, хүгшэрһэн үнеэдээ һэлгэдэгби. Тиимэһээ түрүүн тэдэнэйнгээ ямаршье үнеэд болохыень мэдэхэгүйш. Һүрэг соогоо өөрөө мэдээд шэлэжэ абана бэшэ ха юмбибди даа. Аб адлил хубаагдана бшуу. Эгээл тиимэһээ тэдэниие һүтэй үнеэд болгохо гээшэ һаалишан бүхэнэй өөрынь лэ оролдолго, шадабариһаа болохо, — гэжэ Долгоржап хөөрэнэ.

Үнеэн бүхэнэй һү шэмые жэлдээ адагынь 150—200 килограммааршье нэмээхэ гээшэ хэлэхэдэ бэлэншье һаа, нилээдгүй бэрхэтэй, хара хүлһөөэ һайсахан гаргажал, түхэреэн жэл соо шангахан лэ хүдэлжэ туйлаха хэрэг. Долгоржап Суруновна гансахан һүүлэй гурбан жэлдэ үнеэн бүхэнэйнгөө һү шэмые 500 гаран килограммаар дээшэлүүлээ.

Мүнөө тэрэ колхоз соогоо бултанһаа түрүүлэн үнеэн бүхэнһөө 3000 килограмм һү һааха зорилго урдаа табинхай. Нэн түрүүн үнеэн бүхэнэй һү шэмые хаража, тус бүридэнь үбһэ тэжээлыень зүбөөр хубаарилан эдюулдэг. Малаа эдеэлүүлхэ, уһалха, һааха тогтомол сагыень багаханшье алдадаггүй. Тэдэнээ хаһа болзортонь шэргээнэ, ороондо оруулна.

— Бидэшье, наһатай болоһон һаалишад нигээд удахагүй һубариһаар пенсидэ гарахамнай гээшэ. Жэшээнь, энэ жэлдэ фермымнай эгээл үниинэй һаалишан Намжилма Дагбаева пенсидэ гарахань. Тиимэһээ өөһэдынгөө халаан — залуушуулые хүмүүжүүлхэ гээшэ дүршэлтэй һаалишадайл уялга болоно, — гэжэ нүхэр Иванова ходо хэлэдэг юм.

Тингээдшье өөрөө залуу һаалишадта хашаргүйгөөр энэ тэрэ юумэ заажа, хэлэжэл байдаг, өөрынгөө дүй дүршэлые дамжуулхые оролдодог. Мүнөө Цагаатайн фермэдэ залуушуул Дарима Иванова, Долгор Занаева гэгшэд түрүүшынгээ жэл һаалишадаар хүдэлжэ байнхай.

— Эндэ ерэһэн түрүүшын үдэрһөө хойшо Долгоржап ахайел хараад ябадагби. Зарнмандаа хашархааршье болоторынь элдэб юумэ асуугаа хүн бэзээб. Тэрэ өөрынгөө үнеэдые һаажа, эдеэлүүлжэ, ажалаа хэжэ дүүргээд, урид гараад ошодоггүй. Заабол хажуудаш ерээд, туһалалсадаг заншалтай. Тиихэдэнь сэдьхэлдэш ехэл зохид болодог юм, — гэжэ залуу басаган Дарима Иванова хөөрэнэ.

— Түрэлэйн һабатаатай басаган хадань гансал Даримада тиигэжэ туһалдаг бэшэ, харин оройдоол өөрөө анханһаа тиимэ урин сэдьхэлтэй, залуушуулда һайн һанаагаараа туһалхал гэжэ оролдожо ябадаг хүн гүбэ. — гээд фермые даагша С. С. Жигжитов хэлэжэ бэлэй.

Түрүү һаалишан Долгоржап Иванова жэлэй эхинһээ хойшо 4 һара соо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 800 шахуу килограмм һү һаагаад, колхоз соогоо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ даб дээрэ хоёрдохи һуури эзэлнэ. Гэбэшье үшөө хэдэн үнеэдэйнгээ май соо тугаллахада, һү һаалиа үшөөл дээшэлүүлхэ байха. Тиигэжэ байгша ондо үнеэн бүриһөө 2.500 килограммһаа бага бэшэ һү һааха социалис уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхэ байһаниинь найдамтай.

М. НАМЖИЛОВ.
Зэдын аймаг.

Барилга-хабсаралгын 572-дохи поездын коллектив Хурамхаанай аймагай Тааза нютагһаа Хойто-Байгалай аймагай Уоян һуурин хүрэтэр автомобильна харгы барина. Эдэнэр богонихон болзор соо гайхамшаг ехэ ажал хэһэн байна. Тус поездын хүдэлмэришэд байгша оной түрүүшын үдэрһөө улам эршэтэйгээр ажаллажа, һара бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэнэ. Эндэ дүй дүршэлтэй барилгашад, трактористнууд, жолоошод ехэ олон юм. Һайн шанартайгаар, түргэнөөр ажалаа хэжэ, автомобильна харгы барилга саг болзор соонь ашаглалгада тушааха хэрэгтэ хубитаяа оруулна.

Жолоошон В. С. Ершов барилга-хабсаралгын 572-дохи поездын эмхидхэгдэһэн үдэрһөө хойшо хүдэлнэ. Тэрэ барилгашадта элдэбын ашаа шэрэжэ, һаадгүйгөөр барилга хэхэ хэрэгтэнь туһална. В. С. Ершов шэнги бэрхэ хүдэлмэришэд эндэ ехэ олон. Тиимэһээл тус поездын хүдэлмэришэд амжалтатайгаар хүдэлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: жолоошон В. Ершов. Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

ЭРХИМ ХҮБҮҮД, БАСАГАДЫ… ЗАСАГАЙ ЗУРГААНДА

УЛААН-ҮДЭ ХОТО

Улаан-Үдын предприяти, организаци болон эмхи зургаануудта һунгалтын урда тээхи суглаанууд боложо үргэлжэлһөөр. Мүнөө городской Соведэй депутадта кандидадууд дэбжүүлэгдэжэ байна. Ажалшад өөһэдынгөө түрүү хүбүүд, басагадые городской Соведэйнгээ депутадта кандидадуудаар дэбжүүлнэ.

Судна бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад городской Соведэй депутадта кандидадуудаар разметчик **Василий Дмитриевич Маркашинов**, слесарь **Анатолий Николаевич Корсаков**, судна суглуулагшадай бригадир **Владлен Афанасьевич Лысенко** гэгшэдые дэбжүүлбэ.

Городой автотранспортна 3-дахи предприятиин коллектив суглаан дээрэ городской Соведэй депутадта кандидадуудаар ажахынгаа директор **Семен Степанович Воличевые**, түрүү жолоошон **Иван Михайлович Кривошеевые** дэбжүүлхэ гэһэн тогтоол нэгэн дуугаар баталан абаба. «Бурятгражданпроект» институдайхид өөһэдынгөө директор **Нина Ивановна Гаврилюк** гэгшые городской Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлхэ гэжэ шиидэбэ.

Городской Соведэй депутадта кандидадуудаар штукатур-малярнуудай бригадир **Любовь Николаевна Кузнецова** — 1-дэхи СМУ-гай коллективһээ, нэхэгшэ **Мария Ивановна Варфоломеева** — трикотажна фабрикын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадһаа, мастер **Людвик Ннмаевич Ванчиков** — гэр барилгын комбинадай коллективһээ дэбжүүлэгдэбэ.

ХУРАМХААНАЙ АЙМАГ

Байгал-Амарай түмэр замай барилгашад һунгалтын урда тээхи суглаанай болоходо, ажалшадай депутадуудай Хурамхаанай аймагай Соведэй депутадта кандидадаар һунгуулиин Аянанай 43-дахи округһоо 140-дэхи нүүдэл колонныն түрүү хүдэлмэришэн, скрейперэй машинист **Алексей Андреевич Котельчук** гэгшые дэбжүүлжэ, өөһэдынгөө этигэл найдабарие үзүүлбэ.

Гааргын совхозой хүдэл-…

1975 Соведүүдэй һунгалта — ИЮНЬ 15

АРАД ЗОНОЙ ЕХЭ ЭТИГЭЛ НАЙДАБАРИ

(Түгэсхэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта).

РСФСР-эй Верховно Соведэй һунгалта үнгэргэхэ Москва хотын Ленинградска һунгуулиин округой һунгуулиин окружной комиссиин заседани болоо. Комиссиин түрүүлэгшэ, СССР-эй Госстройн хоёрдохи проектнэ институдай директор В. М. Косогов заседаниие нээхэ зуураа, иигэжэ хэлэбэ:

— Союзна республиканuудай Верховно Соведүүдэй һунгалта үнгэргэхэ һунгуулиин окружной комиссинуудта эльгээгдэһэн нэмэл бэшэгтэй мүнөөдэр танилсажа, сэдьхэлээ ханабабди. КПСС-эй Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный Ленинградска һунгуулиин округһоо РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта һунгагдаха зүбшөөлөө үгөө гэжэ тэрэл бэшэгһээ мэдээбди.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Николай Викторович Подгорные** нииcлэл хотын Ленинградска һунгуулиин округһоо РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар бүридхэлдэ абаха гэһэн тогтоол заседанида хабаадагшад бүгэдын дуугаар баталба.

РСФСР-эй Верховно Соведэй һунгалта үнгэргэхэ ниислэл хотын Фрунзенскэ һунгуулиин округой һунгуулиин окружной комиссиин заседание комиссиин түрүүлэгшэ, Московско часай хоёрдохи заводой слесарь В. Н. Сибиряков нээгээ.

Ильичэй нэрэмжэтэ локомотивна депогой начальник В. П. Жуков үгэ хэлэхэдээ, Фрунзенска һунгуулиин округһоо РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгиние бүридхэлдэ абаха дурадхалтайгаар һунгалтын урда тээхи окружной зүблөөндэ хабаадагшадай үмэнһөө һунгуулиин окружной комиссида хандаба.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ **Алексей Николаевич Косыгиние** Москва хотын **Фрунзенска** һунгуулиин округһоо РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар бүридхэлдэ абаха гэһэн тогтоол бүгэдын дуугаар баталагдаа.

Тульска областиин **Новомосковско** һунгуулиин округой һунгуулиин окружной комиссиин суглаан боложо, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Гүрэнэй аюулгүйе сахиха комитедэй түрүүлэгшэ **Юрий Владимирович Андроповые** энэ округһоо депутадта кандидадаар бүридхэлдэ абахые тогтообо.

Ростов-на-Дону хотын **Пролетарска** һунгуулиин округой һунгуулиин окружной комисси КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй оборонын министр, Советскэ Союзай маршал **Андрей Антонович Гречкые** энэ округһоо Россин Федерациин гүрэнэй засагай дээдын зургаанай депутадта кандидадаар бүридхэлдэ абаба.

Москва хотын Вешняковско һунгуулиин округой һунгуулиин окружной комиссиин суглаан боложо, **Вешняковско** һунгуулиин округһоо КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй МГК-гай нэгэдэхи секретарь **Виктор Васильевич Гришиние** РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар бүридхэлдэ абахые тогтообо.

Московско областиин Калининградска һунгуулиин округто депутат болохо зүбшөөлөө КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко үгэбэ. Һунгуулиин окружной комиссиин суглаан дээрэ **Андрей Андреевич Громыкые Калининградска** һунгуулиин округһоо РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар бүридхэлдэ абаа.

Ленинград хотын **Политехническэ** һунгуулиин округой һунгуулиин окружной комиссиин суглаан КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь **Андрей Павлович Кириленкые** энэ округһоо Россин Федерациин Верховно Соведэй депутадта кандидадаар бүридхэлдэ абахые тогтообо.

Пензенскэ областиин Нпж-…

НЮТАГАЙ ХҮНДЭ ЕХЭ

Байрдааша. Нарһата тосхонууд... Эндэһээ доошолходо Сутай нютаг болодог һэн. Эдээн соогоо гансал Нарһата тосхон үлэжэ, мал шахан таргалуулха амяараа совхоз болон түбхинөө. Эндэ, Нарһата тосхондо Жамбал түрэһэн, хүмүүжэһэн, Сутайн долоон жэлэй һургуули дүүргэһэн юм.

Тэрэд хүн бүхэнэй бага наһан хододоо нэгэ жэгдээр үнгэрдэггүй. Зариман бага ябахаһаа хойшо ажал хэхэ, бэшэниинь һургуулида һуража үргэлжэлхэ. Жамбалшье тиихэдэ һуршуулиһаа һамшажа, Карл Марксын нэрэмжэтэ түрэл колхоздоо ажаллаа һэн. Тэрэ гэһэнһээ хойшо олон жэл үнгэрөө. Зунай сагта «Баян-Харын» хормойгоор хонидоо адуулжа ябахадаа, эдэ бүхы үнгэрһэн ушарнуудые, болоһон хубилалтануудые тон элихэнээр досоогоо бодожо, шүүжэл ябадаг.

— Манай эндэ баян нютаг даа. Анханайл иимэ байһан юм. Энэ нэлэнхы ехэ ногоон бэлшээри, сабшалан, хадалангуудые харана аабзат? Хэды ехэ үбһэ, тэжээл эндэ ургана, эндэһээ абтана гээшэб. Энээнэй жэшээгээр баһал тэды олон үхэр, хонид үдхэгдэнэ ха юм. Нютагаймнай хүн зониинь баһал ажалша, малшаараа магтуулдаг. — гээд тэрэ хоёһоо эхитэйгээр үдхашалан, хүбүүндээ хөөрэжэ үгэдэг. Һургуулиһаа амаралтаар гэртээ ерэһэн хүбүүниинь һонирхон шагнаха, абынгаа ээлжээндэ хонидынь туугаад бэлшээридэ гараха. Тэд Жамбал Тубанович бүхы түүхэнээр миһэрээд, хүбүүндээ найдаһанай тэмдэг үзүүлхэ, газар уһаяа танижа ябаг, саашадаа өөртэнь лэ хэрэгтэй болохо гээд досоогоо шэбшэхэ. Тиихэдэ Санжидмаа нүхэрынь баһал үхибүүгээ ажалша бэрхээр һургаха дуратай хадаа арсадаггүй. Тиибэшье «Баян-Харын» хормойдохи нэгэ добуун дээрэ гараад, хонидоо манажа ябаһан хүбүүгээ харааашалдаг юм.

Иигэжэ ажаллаһаар байтарнь үдэр, хоногууд үнгэрхэ, мэнэл һая зунай халуун аяма байтараа намарай һэрюу оро оройһоор үбэлжөөнэй газарта хонидоо туужа ерэхэ саг гарадаг.

Жэлэй дүрбэн сагые үнгэргэһөөр байтарнь арбан жэл үнгэршэбэл даа. 1965 онниие Жамбал Тубанович Санжидмаа Гомбожаповна хоёр тон элихэнээр һанадаг. Тэрэ жэлдэл хониной отара даажа абахыень тэрэ эндэ совхозой конторо соо дурадхаа һэн.

— Жамбал Тубанович, танһаа нэгэ асуудал һурагдаха байна, — гээд директор үгэ залгуулжа эхилбэ.

— Ямар асуудал бэ? — гээд Жамбал Цыбикдоржиев бэеэ һэргылэнгээр урдаһаань асууба.

— Та, бү сошогты. Ажал тухай хөөрэлдэхэбди. Манай совхозой мэргэжэлтэд — ветеринар, зоотехнигүүд танда отара хонидые даалгабал зүйтэй байха гэлсэнэ. Юун гэжэ һананабта? Урдань үхэршье, адуушье харууһалжа үзэһэн гээшэт. Мал ажалда яһала дүршэһэн ха юм та даа.

— Хони харууһалха гээшэмнай томо малайхиһаа ондоотойл байха, — гэн арсалдаашье һаа, тиихэдэ Жамбал Тубанович үгэеэ үгөө һэн...

Тэрэ гэһээр арбан жэл үнгэрбэ. Ахалагша хонишон Цыбикдоржиев энэ хугасаа һаял шэнгеэр һанадаг. Гэед энэмнай олохон жэл гээшэ ааб даа. Энэ үе соо тэрэ хэды ехэ ажал хээб, хэды ехэ бэрхэшээл үзээб, туйлаһан амжалтадаа хэды ехээр баясааб даа. Тэрээнтэй хөөрэлдэхэдэ эдэ мэтын тобшолонууд элихэнээр харагдана.

Үнгэрһэн зарим жэлнүүдтэ ган гасуур болоо һааб даа. Тиихэдэ сабшалан хадалангай ургаса муу: түлгэжа үгтэһэн участогһаа хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл сабшажа, хуряажа абахань бэрхэтэй байдаг һэн. Тиимэ сагта Санжидмаатаяа хоюулан лэ туйлаад гарадаг. Хонидойнь садхаланаар ондо орохоdo хүрэмэ үбһэн абтаад лэ байдаг бэлэй. Гасалантай жэлнүүдтэшье Цыбикдоржиевтан хонидоо һайнаар ондо оруулдаг, шэнэ түл олоор абадаг байгаа.

Нэгэтэ совхозой директор отарадань ерэхэдээ, Жамбал Тубанович Санжидмаа Гомбожаповна хоёрой гарыень шангаар адхахадаа:

— Танай отарынхид совхозһоо гадна, аймагай хонишодой дунда түрүүшүүлэй тоодо оробот, амаршалнаб! — гэбэ.

Хоёр хонишон этигэжэ ядан нюур нюураа харалсана. Тиихэдэнь директор Мухар-Шэбэрэй аймагай «Ленинэй зам» газетые һарбайба. «Ахалагша хонишон Цыбикдоржиев Жамбал Тубановичай отарынхид түл абалгаар, нооһо хайшалалгаар, хурьгадай шэгнүүр хүсөөлгөөр түсэб, уялгануудаа зуун хуби дүүргэнхэй» гэжэ тэндэнь бэшэгдэһэн байба.

Хүниие моральнашье талаарнь урмашуулхада үйлэдбэри дээрэ ямар ехэ хүсэтэй байдаг гээшэб! Тэрэ сагһаа хойшо Жамбал Тубановичтан ходо түрүү зэргэдэ ябана. Тэдэнэр жэл бүхэндэ абаһан уялгануудаа ходо дүүргэдэг, үлүүлэн дүүргэдэг юм. Эдэ бүхы арбан жэл соо тэдэнэр адагынь таба мянган толгой шэнэ түл абаһан, арба найма мянган килограмм нооһо хайшалһан байна бшуу. Тиихэдэ абаһан хурьгадайнь, тэдэниие тэжээжэ табиһанайнь шэгнүүрые согсолбол, хэды ехэ мяха нэмээһэн байнаб!

— Хайшан гээд ажаллахадатнай иимэ үрэ дүн туйлагдаа гэжэ һананабта?

— Юрэдөөл, юун гэхэб даа. Ниитын отара хонидые даажа абаа хадаа, харюусалгаяа мэдэрэгдэнэ гээшэ ааб даа. Одоол эндэ хамтын ажалые өөрынгөө хубиин хэрэгһээ үлэмжэ дээшэ һанаха хэрэгтэй гээшэ аабза, — гээд Жамбал Тубанович харюусана. Һүүлшын 1974 ондошье манай отарада 564 хонид бии байгаа. Тэдэмнай барандаа хурьгалаа һэн. Тиихэдээ зуунһаа зуун хурьга абаа гээшэ аабзабди. Түсэб, уялга үлүүлэн дүүргэгдээ һэн. Хонидной хүгшэрөө. Одоол «ремонт» гээшэнь шэнээр хэгдээ. Мүнөө һаяя түлгэ боложо байһан хонидой отарые абаад, ондо оруулжа байнабди. Зунай эхеэр баһал «Баян-Харынгаа» үбэртэ гаража зуһахабди. Тэрэ аажам сагта бүхы гэр бүлөөрөө адуулаад, харууһалаад, таргалуулаад ерэхэдээ, баһал ехэ хонидой отара болгохо аабзабди гэжэ һанагдана. Малшад, хонишодой ажал иимэл ха юм даа, алиниишье үзэхэш: тулихаш, баярлахаш саг байха — хүнгэн ажал бэшэ даа, — гээд тэрэ хөөрөөгөө дүүргэбэ.

...Түгнын урда бэеын нэгэ отарын байра тээшэ зуһаг хонид маарaлдаһаар дүтэлжэл ябана. Эмээл моритой нэгэ хүн тэдэниие яаралгүйхэн захадана. Тиихэдээ наранай орохо багаар Жамбал Тубанович Цыбикдоржиев өөрынгөө даажа абаһан 850 толгой хони адуулгаһаа бусаажа ябана гээшэ.

Жамбал Цыбикдоржиевтан Хабшаранга гэжэ газарта байрладаг Александр Жигжитовэй отарынхидтай мүрысэдэг юм. 1974 ондо Цыбикдоржиевтан илаһанда тоологдоо ха.' Мүнөө 1975 ондо хэниинь илагшааб. Харахал байхабди.

Ц. ДОРЖИЕВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указhаа

СССР-эй ХИМИИН ПРОМЫШЛЕННОСТИИН МИНИСТЕРСТВЫН ПРЕДПРИЯТИ, ОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД БА МАСТЕРНУУДЫЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

Ажалдаа үндэр дүнгүүдые туйлаhанайнь, нэгэ предприяти, организацида олон жэлдэ hайнаар ажаллаhанайнь түлөө шагнаха:

ЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕНООР
БУРЯАДАЙ АССР-hээ

Лошкин Александр Киприяновичые — «Татарский ключ» карьерэй үрэмдэгшэ.

Трофимов Василий Федоровичые — «Татарский ключ» карьерэй үрэмдэгшэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1975 оной апрелиин 24.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указhаа

ХҮНГЭН БОЛОН ЭДЭЭНЭЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИИН ПРЕДПРИЯТИ, ОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД БОЛОН МАСТЕРНУУДЫЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

Ажалдаа үндэр амжалтануудые туйлаhанайнь, нэгэ предприяти, организацида олон жэлэй туршада hайнаар ажаллаhанайнь түлөө шагнаха:

ЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕНООР
БУРЯАДАЙ АССР-hээ

Игнатьева Надежда Николаевнае — «Туяна» гэжэ оёлой үйлэдбэриин нэгэдэлэй оёдолшон.
Казаков Степан Яковлевичые — Кировэй нэрэмжэтэ төмэр зүйлнүүдэй заводой слесарь-заhабарилагша.
Колпаков Виктор Гавриловичые — Хяагтын трикотажна фабрикын заhабарилагшадай бригадир.
Коновалова Клара Борисовнае — Дзержинскиин нэрэмжэтэ арhанай заводой эсхэгшэ.
Ладыгин Иван Егоровичые — Ойморой мебелиин фабрикын тракторист.
Леконцева Нина Николаевнае — Кировэй нэрэмжэтэ төмэр зүйлнүүдэй заводой хүдэлмэришэн.
Мещерикова Мария Сергеевнае — Улаан-Үдын сабһанай фабрикын оёдолшон.
Майдарова Еши Жигжитовнае — Хяагтын трикотажна фабрикын оёдолшон.
Николаева Галина Васильевнае — «Туяна» гэжэ оёлой үйлэдбэриин нэгэдэлэй оёдолшон.
Папулло Тамара Павловнае — Улаан-Үдын арhанай галантерейнэ фабрикын эсхэгшэ.
Серебренникова Нина Михайловнае — Гусиноозерскын оёдолой фабрикын оёдолшон.
Тумакова Надежда Артемьевнае — «Туяна» гэжэ оёлой үйлэдбэриин нэгэдэлэй оёдолшон.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1975 оной апрелиин 25.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указhаа

СССР-эй ЗАГАhАНАЙ АЖАХЫН МИНИСТЕРСТВЫН ПРЕДПРИЯТИ, ОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД БА МАСТЕРНУУДЫЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

Ажалдаа үндэр дүнгүүдые туйлаhанайнь, нэгэ предприяти ба организацида удаан сагай туршада hайнаар ажаллаhанайнь түлөө шагнаха:

ЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕНООР
БУРЯАДАЙ АССР-hээ

Ахмадеева Нина Степановнае — Кабанскын загаhанай заводой хүдэлмэришэн.
Бадураев Пётр Гасбоевичые — Кабанскын загаhанай заводой загаhашан.
Белькова Галина Ивановнае — Баргажанай-Адагай загаhанай комбинадай хүдэлмэришэн.
Васильев Юрий Ивановичые — Кабанскын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой загаhашадай бригадир.
Башлакова Галина Тимофеевнае — Баргажанай-Адагай загаhанай комбинадай хүдэлмэришэн.
Кирпичев Константин Ивановичые — Баргажанай аймагай «Путь Ленина» колхозой загаhашадай бригадир.
Коваленко Владимир Степановичые — Яруунын загаhанай заводой загаhашадай бригадир.
Темников Алексей Степановичые — Кабанскын аймагай «40 лет Октября» колхозой загаhашадай бригадир.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1975 оной майн 4.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указhаа

СССР-эй ГРАЖДАН АВИАЦИИН МИНИСТЕРСТВЫН ПРЕДПРИЯТИ, ОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД БОЛОН МАСТЕРНУУДЫЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

Ажалдаа үндэр дүнгүүдые туйлаhанайнь, нэгэ предприяти, организацида олон жэлэй туршада hайнаар ажаллаhанайнь түлөө шагнаха:

ЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕНООР
БУРЯАДАЙ АССР-hээ

Высоцкий Владимир Ивановичые — авиатехник.
Петров Антон Николаевичые — бортмеханик.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1975 оной апрелиин 22.

БУРЯАД ХЭЛЭНЭЙ БА ЛИТЕРАТУРЫН УРОК ТУХАЙ

БАГШЫН БУЛАН

Урогоо яажа эхилхээ, яажа дүүргэхээ түсэб соогоо хуу хараалдаг. Роза Гармаевна нэн түрүүн гэрэй даабари шалгаад, удаань шэнэ темэдэ дадхуулжа эхилнэ. Хаража hуухада, класс соо ажалгүй hурагшад гэжэ үгы. Шэнэ темэ хүүгэд hайнсата ойлгоно. Багша карточкануудые хэды hурагшадта хубаана. Зарим хүүгэд упражнени дүүргэнэ. Эндэ дифферинцированнэ заалга гэхэ гү, али шэнэ арга хэрэглэхэдэнь, ехэл аша туhатай байна. Класс соо гушан хүгэд. Ухаан мэдэсын талаар булта адли тэгшэ бэшэ. Зарим хүүгэд шэнэ темэ урогтоо ойлгонгүй гарашаха. Тиимэ тулань багша хүүгэдээ ойлгосын талаар бэрхэ, дунда, муушаг гэжэ бүлэгүүдтэ хубаагаад, урок үнгэргэнэ. Минии hанахада, иигэжэ хүдэлhэн багша hайн үрэ дүн үнэхөөрөөл туйлана.

Бэрхэхэн хүүгэдтэ карточкануудые дээрэ хэрэглэхэ үгэнүүдые үгөөд, тэдэнээ хэрэглэжэ, простой ба сложно мэдүүлэлнүүдые зохёохыень гэжэ даабари үгэнэ. Хүүгэд удха hайнтай, уран гоё мэдүүлэлнүүдые зохёогоод, багшадаа уншажа үгэнэ. «Простой ба сложно мэдүүлэл» гэhэн темээр урок үнгэргэхэнь бэлэн гэжэ зарим hанадаг. Зүгөөр энэ темэ хадаа хүүгэдэй бэшэжэ hураха, простой ба сложно мэдүүлэл илгажа hураха хэрэгтэ дадалтай болгоно. Удаань олон упражнени дүүргүүлээд, эсэстэнь зураг зуруулжа, багахан рассказ бэшүүлжэ hургана.

Иигэжэ шэнэ программын ёhоор хүүгэдые буряад хэлэндээ улам дуратай болгохо, эрдэмээ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ Роза Гармаевнагай хэhэн ажал hонирхолтой байгаа hэн.

Буряад хэлэнэй ба литературын кабинет онсо өөрын удха шанартай. Тэрэнээ Р. Г. Дашиева яhалал бэлдэнхэй. Уран hайханайшье, мүн hурагшадай үзэхэ учебнигүүд тагууд дээрэнь табяатай. Дидактическа материалнууд олон. Литератураар үзэжэ байhан темынгээ гол геройе зураглан харуулна. hурагшадай бэшэhэн шүлэгүүдэй гар бэшэлгэ эндэ бии.

«Буряад хэлэ зааха тухай» гэжэ ном гаража байдаг. Энэ согсолбори багшанарта хүрэжэ ерэдэггүй. hургуулида эльгээгдэхэ бэзэ гэжэ хүлеэхэдэшни, ерэхэгүй, заримдаа номой магазинда ерээд байха. Энэ согсолбори олоор гаргадаг hаа, ехэл hайн байха hэн. Литературын урогто хэрэглэгдэхэ методическа зохёол угаа хомор...

Буряад литератураар урок үнгэргэхэдөө шэнэ онол арга хэрэглээгүйдэ, урогой шанар шэнжэ, хүүгэдэй ойлгосо hайжархагүй байна. Техническэ хэрэгсэл хэрэглэхэдэ, аргагүй туhатай. Миндаhан дээрэ буулгаhан ямар нэгэ зохёолой хэhэг гү, али поэдэй уран шүлэг хүүгэд hонирхон шагнаха, өөрөө иимэ гоёор уншадаг болоhойб гэжэ бодомжолдог. Зохёолой геройе үнэншэмэ зүбөөр харуулhан уран зураг туhатай.

Мүнөө 9—10-дахи классуудта үзэгдэхэ буряад зохёол үхибүүд урда тээнь уншаhан байдаг.

Жэшээнь, 10-дахи класста уран зохёолшо Дашарабдан Батожабайн. «Төөригдэhэн хуби заяан» гэжэ гурбан боти номhоо бүридэhэн зохёолые үхибүүд урда тээнь уншаhан байдаг. Энэ зохёол үзэлгэдэ шэнэ программын ёhоор 9 час үгтэнэ. Тус зохёолой гол герой Аламжын дүрэ элирүүлэн үзэжэ байхадаа, «Проблемная ситуация» гэжэ онол арга хэрэглэжэ болоно. hурагшад ухаагаа гүйлгэнэ, бодожо, шүүмжэлэл хэжэ hурана. «Юундэ Аламжа бухы наhаараа зол жаргалаа бэдэрээд, эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэхэ гээшые бодоногүйб?» гэhэн асуудал hурагшадай урда табихада, тэдэнэр бодомжоложо, өөhэд хоорондоо арсалдажа, эсэстээ нэгэ харюу үгэжэ шадана.

Түрэлхи литературын урогто техническэ хэрэгсэл хэрэглэхэдэ, аша үрэтэй байна. Урок үнгэргэхын хажуугаар классhаа гадуур ажал хэхэдээ, хүүгэд hонирхохо, буряад уран зохёолдоо улам дуратай болохо байна.

Хүүгэдые үнэндөө уран зохёолдо дуратай болгохын тула багша юу хэхэб гэхэдэ, нэн түрүүн урогоо тон эрхимээр үнгэргэхэ ёhотой. Багша буряад зохёол жэншэдгүй hайнаар мэдэхэ зэргэтэй. Шүүмжэлэлтэй, шэнжэлэлтэй саг үргэлжэ танилсаха шухала.

Шэнэ программын ёhоор мүнөөнэй урок үнгэргэхэ гээшэ айхабтар харюусалгатай, тон ехэ эрилтэтэй.

Шэнэ программа сагай эрилтэтэй, хүүгэдэй ухаан мэдэсын хүгжэлтэтэй тон наринаар тааруулан табигданхай. Урок үнгэргэхэ гээшэ тиимэ бэлэн хэрэг бэшэ. Буряад хэлэнэй ба литературын багшанар урок үнгэргэхынгөө урда олон тоото методическа литература уншаха, дүршэлтэй багшанарай ажал хэрэгтэй танилсаха, мүн баhа элдэб янзын дидактическа материал бэлдэхэ болоно. Хэрбээ урогой түсэб ном хоёроо бариад, самбарта мелээр эреэлээд, урок үгэхэ hаа, нэн түрүүн хүүгэдые зобоохо, тэдэнэр толгойдоо шэнэ темэ оройдоошье хадуужа ойлгохогүй, хоёрдохёор, багша өөрыгөө мэхэлнэ гээшэ.

Хэрбээ урогто бухы сэдьхэлhээ бэлдэбэл, үрэ дүнгынь, мүн баhа эрхим hайн байха.

hүүлэй үедэ буряад хэлэнэй ба литературын урогуудые hайнаар үнгэргэхын тула ехэл юумэ хэгдэнэ. Элдэб hонин методическа зохёолнууд, бэрхэ багшанарай дүй дүршэл харуулhан согсолборинууд саг үргэлжэ гарадаг болонхой. Буряад хэлэнэй багшанар шадахысаал хэшээл үнгэргэнэ гээшэ.

Нёдондо зун багшанарай мэргэжэл дээшэлүүлхэ институтда республикымнай буряад хэлэнэй ба литературын дүшөөд багша хахад hарын хугасаа соо сугларжа, элдэб hонин элидхэл шагнаhан, өөhэдынгөө ажалай дүй дүршэл, дутагдал тухай хани халуунаар хөөрэлдэhэн байна.

Багшанарай мэргэжэл дээшэлүүлхэ институт энэ талаар нилээд туhатай юумэ хэнэ. Багшанар саг үргэлжэ сугларжа, шэнэ hонин элидхэл шагнажа, ажал тухайдаа хөөрэлдэнэ.

hаяхан Хэжэнгын аймагай hургуулинуудай буряад хэлэнэй ба литературын багшанар Дээдэ-Хэжэнгын дунда hургуулида сугларжа, мүнөөнэй урогой ямар шэнжэтэй, үрэ дүнтэй байхыень хараалhан семинар үнгэргэhэн байна. Энэ семинарые аймагай гэгээрэлэй таhагай методист С. Ц. Шойнжурова хүтэлбэрилөө.

Тус hургуулиин буряад хэлэнэй ба литературын багша Роза Гармаевна Дашиевагай урогто орожо hуугаабди. Энэ багша аймаг дотороо эрхимүүдэй тоодо ородог, дүй дүршэлөөр яhала баян.

4-дэхи класста буряад хэлэнэй урок шагнажа hуухада, элдэб бодол түрөө hэн. Роза Гармаевна «простой ба сложно мэдүүлэл» гэhэн темээр урок үнгэргөө.

В. ЧИМИТОВ.
Хэжэнгын аймагай Чисаанын дунда hургуулиин буряад хэлэнэй ба литературын багша.

АРАД ЗОНДОО ЗОРЮУЛАН...

Манай хүршэ Яхадай АССР-эй уран зураашадай 2-дохи съезд hаяхан боложо дүүрээ. Уран зураашад, графигууд, скульпторнууд, яhан дээрэ hиилэгшэд, уралан шэмэглэгшэд ехэ хуралдаанда суглараа. Манай уран зураашад Д-Н. Дугаров, К. Дульбеев, Г. Васильев гэгшэд хүршэнэрэйнгөө уряалаар ошожо, съездын хүдэлмэридэ хабаадалсаа. Энэ съезд тухай, Яхадай уран зураашадай ажал хүдэлмэри тухай тобшохоноор хөөрэжэ үгэхыень Буряадай уран зураашадай холбооной түрүүлэгшэ Д-Н. Дугаровта хандабабди.

— **Даша-Нима Дугарович, съезд тухай хөөрэжэ үгыт.**

— Яhала олон айлшад байгаа. Москваhаа, Ленинградhаа Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй хотонуудhаа олон хүн ерээ.

hүүлэй гурбан жэл соо Яхадай уран зураашадай туйлаhан амжалтануул тухай, тэдэнэй уран бүтээл тухай Яхадай АССР-эй уран зураашадай холбооной правлениин түрүүлэгшэ А. Н. Мунхалов элидхэл хээ. СССР-эй уран зураашадай холбооной арадай монументальна искусстваар комиссиин гэшүүн Г. Г. Герзиз, ахалагша референт М. В. Хабарова, СССР-эй уран зурагай академиин гэшүүн-корреспондент А. М. Осипов болон бусад элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсаа.

Уран зураг, графика, плакат тухай hонирхолтой, туhатай хөөрэлдөөн болоо. Тиихэдэ залуу зураашадые хүмүүжүүлгэдэ ехэ анхарал хандуулагдана. Съездые угтуулан эмхидхэгдэhэн выставкэ дээрэ залуу зураашад Н. Иннокентьев З. Курлатова хоёрой бүтээлнүүд табигдаhан байгаа.

Графикын талаар манай хүршэнэр яhала горитой амжалта туйлаа. hонирхолтой темэдэ шадабари ехэтэйгээр бүтээhэн гравюранууд олон. Эндэ Э. Сивцев, В. Карамзин, В. Иванов, А. Мунхалов, И. Маччасынов болон бусадай бүтээлнүүдые нэрлэмээр. Уран зураашад пейзажистнууд hүүлэй үедэ промышленна районуудта анхаралаа хандуулна гэжэ съезд дээрэ тэмдэглэгдээ. Уран шэмэглэлгэ, яhан дээрэ hиилэлгэ тухай хөөрэлдөөнүүд болоо.

— **Яхадай уран зураашад олон тоото выставкэнүүдтэ эдэбхитэйгээр хабаадажа байдаг...**

— Тиимэ даа. СССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй, Яхадай АССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойнуудта зорюулагдаhан яхад уран зураашадай выставкэнүүд Ленинград, Уфа хотонуудта үнгэргэгдөө hэн. 1972 ондо «Түрэл орон доторнай» гэhэн Бүхэроссиин выставкэдэ Яхадай зургаан уран зураашад хабаадалсаа бэлэй. Тиихэдэ «СССР — манай Эхэ орон» гэhэн Бүхэсоюзна выставкэ дээрэ А. Осипов, Э. Сивцев, В. Васильев гэгшэдэй бүтээлнүүд табигдаа hэн.

Зарим уран зураашадай бүтээлнүүд хари гүрэнүүдтэ болоhон выставкэнүүд дээрэ табигдаhан байха. 1974 ондо Парижда болоhон совет уран зурагай выставкэ дээрэ А. Осиповой «Буурал Вилюй» гэжэ триптих табигдаа hэн. Нёдондо гурбан графигай бүтээлнүүд Швецидэ болоhон выставкэ дээрэ харуулагдаа. Бүри hаяхан Лейпциг хотодохи ярмагай нээлтэ дээрэ яхад графигуудай нүүдэл выставкэ нээгдээ.

— **Съездын үедэ харагшадтай уулзалганууд болоо гү?**

— Хүдөө нютагуудаар ябажа, харагшадтай хэдэн уулзалганууд болоо. Алексеевскэ районой Харбалак тосхондо ошообди. Эндэ залуушуулай шэнэ совхоз hаяхан байгуулагданхай. Залуушуул 4 мянган үхэр, 700 адуу харууhалдаг. Зураашад совхозой хүдэлмэришэдтэ уран зурагай галерей бэлэглээ. Эндэ мэдээжэ зураашадай 70 гаран зураг бии.

Манай хүршэ яхад уран зураашад оюун бэлигээ түрэл арадтаа зорюулан, уран хурса бүтээлнүүдые урлажа байна.

ХОДОДОО
МАЛШАДАЙ ДУНДА

Радна Шабганцаевич Сайдаковые Түнхэнэй аймагай Хоймор тосхондо мэдэхэ, танихагүй хүн байхагүй. Энэ нүхэрнай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуулхэ дайнда эдэбхитэй хабаадалсажа, фашистнуудай эшээн — Берлин дээрэ дайгаа дүүргэhэн хүн.

Сэрэгэй албанhаа бусажа ерэhэнэйнгээ hүүлээр Р. Ш. Сайдаков үнишье амарангүй ажалда ороо hэн. Нютагаархидынь тэрэниие наймаалагша болгоо. Түрүүшээр Радна Шабганцаевич морин унаагаар холын фермэ, отануудаар ябажа, малшадые худалдаа наймаагаар хангадаг байгаа. hүүлэй найман жэлэй туршада тэрэ автомашинаар ябадаг болонхой.

Дайнай болон ажалай ветеран Р. Ш. Сайдаков hара, квартал, жэл бүриингөө түсэб, уялгануудые амжалтатайгаар дүүргэдэг. Жэшээлхэдэ, энэ жэлэй нэгэдэхи кварталай түсэб тэрэ 102,3 процент дүүргээ. Түгэсхэхы жэлэй түсэбые 129 процент дүүргэхэ гэhэн уялга абанхай.

Жэшээтэ hайн ажал хүдэлмэреэрээ хүндэтэй болоhон наймаалагша сомонойгоо Соведэй депутадаар оло дахин hунгагдаhан, партийна, советскэ организацинуудай болон худалдаа наймаанай эмхи зургаануудай Хүндэлэлэй грамотануудаар хэдэн дахин шагнагдаhан байха юм.

Б. БИРБАЕВ,
хүдөө бэшэгшэ.

ПОЛЬШО. «Ковары» фабрикын коллектив энэ жэлдэ миллион дүрбэлжэн метр хибэс хилын саана худалдаха юм. Советскэ Союз хибэс эндэhээ олоор худалдан абадаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: фабрикын хүдэлмэришэд шэнэ продукцияа хаража байна.

ЦАФ—ТАСС-ай фото.

ЕРЭЭДҮЙН БАГШАНАР ТООСОБО

hАЯХАН Доржи Банзаровай багшанарай институдта студентнэрэй педпрактикаар конференци үнгэргэгдэбэ. Мүнөө үеын багшанарай үмэнэ табигдаhан үндэр эрилтэнүүдые манай студентнэр хэр хангажа шадабаб гэhэн асуудалаар буряад ба ород хэлэ бэшэгэй кафедрын багша-методист Д. Ш. Шойдоков элидхэл хэбэ. 345-дахи группын студентнэр интернат hургуулида, Хүшуун-Үзүүрэй, Хориин дунда hургуулинуудта педпрактикаа үнгэргөө. Тиихэдэ багшын дүй дүршэлтэй танилсажа, тэрэнээ өөрынгөө хэшээлнүүдтэ хэрэглэжэ hураhан байна. Студентнэр теоретическэ материалаа hайн мэдэнэ, тэрэнээ хэшээл хэхэдээ хэрэглэжэ шадана. З. Бальжинимаева, Л. Базарова, С. Жанова, Х. Гунзынова, Д. Бальжинимаев, Ч. Батуев, М. Санданов гэгшэдэй хэhэн хэшээлнүүд үндэр сэгнэлтэдэ хүртөө. Зүгөөр зарим студентнэр хэшээлвэ үнгэргэхэдөө, хайшан гэжэ текстын шэнжэлэл хэхэб гэжэ мэдэнэгүй, методическа талаараа ядалсана. Энэ дутуу дундануудые усадхаха тухай элидхэл соо хэлэгдэбэ.

РСФСР-эй hургуулиин габьяата багша Х. Д. Дамдинова студентнэрэй практика тухай хөөрөө. Институдта hуража, багша болохоёо байhан зондо практикын удха шанар ехэ. Теоретическэ мэдэсээ практика дээрэ бэелүүлжэ, үхибүүдтэ материалаа ойлгуулжа шадаха ёhотой болоно. Мүнөө жэлэй студентнэр hайн бэлэдхэлтэй ерээ. Буряад литератураар, хэлээр шухала материалаа мэдэнэ. М. Санданов түрүүшынгээ хэшээлээр «5» гэhэн сэгнэлтэ абаа. Д. Бальжинимаевай хэшээл методическа талаараа бага зэргэ алдуутай байгаа, гэбэшье тэрэнээ саашадаа өөрөө усадхажа шадаха гэжэ Х. Д. Дамдинова тэмдэглээ.

Мүнөө үеын студентнэр үхибүүдэй психологиие hайн мэдэдэг, тэдэнтэй үгээ ойлголсожо шадахаар байhанаа харуулаа. Ханын газетэ, планшет гаргахадань, литературын үдэшэнүүдые үнгэргэхэдэнь, эдэбхитэйгээр хабаадалсаа.

Студентнэр багахан саг соо классhаа гадуур айхабтар ехэ хүдэлмэри хэбэ, фронтовик уран зохёолшод тухай юhэн стенд гаргалсажа, альбом хэхэдэнь туhа хүргөө. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда туйлагдаhан Агууехэ Илалтада зорюулагдаhан үхибүүдэй сочинениин, зурагуудай конкурс үнгэргэгдөө.

Студентнэрэй зүгhөө Х. Гунзынова, Д. Бальжинимаев, С. Норбоева, Д. Цыбикова гэгшэд үгэ хэлэжэ, багшанартаа халуун баяр хүргэбэ, эрхим багшын нэрэ зэргые дээрэ үргэжэ ябахабди гэжэ найдуулба.

М. ХАМГУШКЕЕВА,
БГПИ-гэй багша.

ТУРКМЕНИИН ССР. **Нефтьшэдэй соёлой байшангай уран hайханай бүлгэмдэ хабаадагшадай хатар, дуунууд Небит-Дагта ажаhуугшадта мэдээжэ болонхой. Эндэ hаяхан творческо үшөө нэгэ коллектив байгуулагдаба. Дутаристнуудай хүүгэдэй ансамблиин концертнүүд ехэл hонирхолтойгоор үнгэрдэг.**

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Дутаристнуудай ансамблиие хүтэлбэрилэгшэ Хаджимамад Артыков репетици үнгэргэжэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

БААТАР БАСАГАДАА МАГТАЯ!

Совет уран зохёолшодой номуудые, шүлэгүүдые уншахада, санинструктор басагад тухай, зөөлэхэн гартай медсестранууд тухай, нимгэн сэдьхэлтэ эхэнэр-военврач тухай хэды hайхан үгэнүүд бэшээтэй байдаг бэ! Тэдэнэй энхэргэн сэдьхэл, хайрлаhан үгэ шархатаhан сэрэгшэдтэ эм дээрэ эм, арга дээрэ арга боложо үгэдэг байгаа ха юм.

1941 ондо эдир наhанайнгаа түлэгтэ ябаhан хүнүүдэй сэлмэг нюдөөрөө холые шэртэн, сэдьхэл соогоо hайхан хүсэл бүрилдүүлэн ябатарнь, дайн эхилжэ, хамаг бодолыень таhа дүүрээ hэмнай. Намтай хамта хүдэлдэг нүхэдэй дунда олон эхэнэр дайнда ябаhан байдаг.

Богайчук Галина Никифировна мүнөө харгы замай 4-дэхи больницын главна врачай орлогшоор хүдэлдэг. Харин Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай эхилхэдэ, хоринойнгоо хилые hая алхажа ябаа. 1943 ондо Белорусска фронт дээрэ 307-дохи стрелково дивизиин врач боложо, тэрэнэй дайшалхы намтар эхилээ юм. 1945 ондо үбсүүндээ дайшалхы медальтай бусаа hэн. Мүнөө коммунист Г. Н. Богайчук — эрхим медигүүдэй нэгэн.

Морозова Анна Евсеевна 1941 ондо хоришье хүрөөдүй, гүлмэрхэн хүн ябаhан байха. Теэд Эхэ орондомнай аюулай тохёолдоходо, эдирхэн Аня фронт ошохо, тэмсэхэ гэжэ шиидээд, ВЛКСМ-эй райкомой, сэрэгэй комиссариадай «богоhо элээжэ» захалhан гэдэг. hүүлэй hүүлдэ фронт эльгээгдэжэ, 1-дэхи Украинска фронтдо байлдажа ябаhан 144-дэхи стрелково полкын медсестра болоо.

Мүнөө Анна Евсеевна — hүнэй кухниин медсестра.

Ефремова Анастасия Семеновна 1942 онhоо 1945 он болотор 732-дохи полкдо алба хээ юм. Брест хэрэмые сүлөөлэлсэhэн юм.

Манай больницын хүдэлмэрилэгшэдэй дансые саашань ирабал, Рыбинская Суссана Самойловнагай нэрые уншахабди. Мединститут дүүргээд, 1942 ондо Волховско-Ленинградска фронт эльгээгдэжэ, 377-дохи дивизиин сэрэгэй врачаар томилогдоо. «Дайшалхы габьягай түлөө», «Германиие илаhанай түлөө» гэhэн медальнуудтай ерээ.

Мүнөө коммунист С. С. Рыбинская больницын главна врачай орлогшоор хүдэлнэ.

Саликова Клавдия Владимировна олоной дунда хүндэтэй, эхэнэрнүүдые аргалдаг врач юм. 1941 ондо врачай диплом абаад, залуу врач 1942 ондо фронт мордоо бэлэй. 1945 он болотор фронтдо ябаа. Волховско, Ленинградска, Белорусска фронтнуудта дайлалдаhан, 374-дэхи дивизиин 464-дэхи медсанбатальондо алба хээ юм. Тиихэдээ операционно блогой врачай тушаалтай hэн. Шэн зоригыень гэршэлhэн Улаан Одоной орден, мүн медальнууд үбсүүндэнь мүнөө ялардаг.

Дайнай эхилхэдэ, залуухан басаган Маша Потоцкая фельдшер байгаа. 1941 ондо гансата фронт эльгээгдээ hэн. Баруун-Урдахи, 2-дохи Украинска фронтнуудта ротын фельдшерэй тушаал даажа ябаhан байха юм. М. Потоцкая — Сталинград аршалагшадай нэгэн. «Дайшалхы габьягай түлөө» гэhэн хоёр. «Сталинградые хамгаалhанай түлөө», «Будапештые абаhанай түлөө», «Германиие илаhанай түлөө» гэhэн медальнуудтай юм.

Дайнай hүүлээр мединститут дүүргээд, Улаан-Үдээ бусаhан юм. Коммунистка Потоцкая Мария Михайловна мүнөө үедэ харгы замай 4-дэхи больницын үбшэнтэниие абадаг таhагые даагшаар хүдэлдэг.

Фашис Германитай дайлалдаашьегүй hаа, империалис Японие даралсаhан сэрэгшэд олон шуу. Мүн дайнда ябаhан эхэнэрнүүдэйшье дунда тиимэшүүл олон дайралдаха.

Жэшээнь, Галина Никитичнa Куца мүнөө наhажаал хүнүүдэй тоодо ороходо юм бээз. Теэд дайнай эхилхэдэ, тэрэмнай бүри эдирхэн ябаа бшуу. Имагтал 1945 ондо наhаа хүсэнги байжа, Японд эсэргүү дайнда мордоhон юм. Агаарай сэрэгтэ алба хээ. 1945 оной сентябриин 3-да дайгаа даража, даагаа hүүлдэлсээ. Мүнөө ЛВРЗ-гэй поликлиникын медсестра юм.

Дайшалхы намтартай нүхэд коллективтэмнай олон байха. Тэдээн тухайда поэмэшье, очеркшье бэшэхээр. Залуу үеын хүнүүдтэ жэшээ боломоор намтартай дайнай ветерануудые—манай баатар басагадые магтангүй яахабибди. Эдир наhанайнгаа эгээл hайхан үе сагые дайнай хёрбоhондо дайруулhаншье hаа, сэдьхэлэйнгээ дулаае гээнгүй, совет хүнэй нэрэ хүндые дээрэ үргэжэ ябадаг эдэ эхэнэрнүүдые харахадаа омогорхохоор байдаг!

А. ДОНИРОВА.
харгы замай 4-дэхи больницын 1-дэхи хирургическа таhагые даагша.

НЮТАГ НЮТАГАЙ hОНИН

«БАЙГАЛ» ЯМАР БЭ?

Буряадай гүрэнэй дуунай ба хатарай «Байгал» ансамбль ганцашье республика соогоо бэшэ, мүн орон доторoo алдартай юм. Ансамблиин бэлигтэй бэрхэ коллектив комсомолой Буряадай обкомой шангай лауреат гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэhэн байна.

«Байгал» ансамблиин артистнуудай уран hайхан дуу, хатарые Дунда Азида, Алас-Дурнын хизаарта, Целиноградта, Яхадай АССР-эй олон мянган хүнүүд хаража, нэрьемэ альга ташан баясаhан юм. Буряадай литература, искусствын үдэрнүүдэй үнгэргэгдэхэ үеэр республикынгаа уран hайханай бэлиг шадабарине тус ансамбль Москва, Свердловск хотонуудай ажалшадта харуулhан, тэдэнэй үндэр сэгнэлтэдэ хүртэhэн байха.

«Байгал» ансамбльнай ямар бэ? Нэн түрүүндэ энэ хадаа буряад арадай үндэhэн дуу, хатарhaa бүридэhэн олон янзын үнгэтэй уран гоё хээтэй угалза гүрэлөө мүн. Тэрэнэй репертуарта Д. Аюшеевэй, Б. Ямпиловай, Ж. Батуевай, Ч. Павловай, С. Манжигеевэй болон бусад композиторнуудай зохёолнууд ходоодоо оролсодог юм.

Арадуудай хани барисаан — ансамблиин программын гол темын нэгэн болоно. Флярковскиин болон Монголой композитор Цэрэндоржын дуунууд, мүн шэмээшэгүүдэй урдаһай дуунууд гүйсэдхэгдэдэг байха юм.

Ансамблиин хатар танцын программа айхабтар олон янзын. Эндэ Ж. Батуевай «Колхозно сюитэ» гэhэн наадан, РСФСР-эй гүрэнэй шангай лауреат М. Заславскиин «Талын дурлал» гэhэн, Сампиловай мэдээжэ уран зурагай аялгаар зохёогдоhон уянгата хатар, мүн Монголой балетмейстер Сэбжидэй найруулан табиhан хатар танцанууд оролсоно. Тиихэдэ Ленинскэ шангай лауреат Игорь Моисеевэй найруулан зохёоhон «Сагаан үбгэнэй зүүдэн» гэhэн ульгэр-хатар «Байгал» ансамблиин коллектив гүйсэдхэдэг болонхой.

Зурагууд дээрэ: 1. «Сагаан үбгэнэй зүүдэн» — ульгэр-хатар; 2. «Хүлэг» — буряад хатар; 3. «Буряадай гүргалдай» гэжэ алдаршаhан РСФСР-эй габьяата артистка Чимита Шанюшкина; 4. «Манай басагад» гэhэн хатар.

В. ГАУЧЕНОВЭЙ фото.

Г. Ц. ЦЫДЫНЖАПОВАЙ 70 НАҺАНАЙ ОЙ

СССР-эй арадай артист, СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат Гомбожап Цыдынжапович Цыдынжаповай түрэhөөр 70 наhанай ойе тэмдэглэhэн баярай суглаан майн 13-най үдэшэ Ленинэй орденто гүрэнэй оперо болон баледэй театрай байшан соо болобо.

Гомбожап Цыдынжапович хадаа Буряадай хүгжэмтэ-театральна искусствын үндэhэ hуури табигшадай нэгэн болоно бшуу. Тэрэнэй бэшэhэн зүжэгүүд олондо мэдээжэ. Тиихэдэ Г. Цыдынжапов Буряадай оперо болон баледэй театрые байгуулгада, тэрэнэй репертуарые зохёолгодо, зүжэгүүдые табилгада эдэбхитэйгээр хабаадалсаhан байна.

Г. Ц. Цыдынжапов партийна, советскэ органуудта хүдэлөө. РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй Верховно Соведүүдэй депутадаар нэгэнтэ бэшэ hунгагдаа.

Г. Ц. Цыдынжаповай ажабайдалай, зохёохы ажалай намтар тухай тобшохон элидхэл оперо болон баледэй театрай директор Д. Ш. Яхунаев хэбэ.

hүүлээрнь Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамота Г. Ц. Цыдынжаповта барюулагдаба. КПСС-эй обкомой, Министрнүүдэй Соведэй, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй амаршалгын адресые КПСС-эй обкомой культурын таhагые даагша Д. Т. Цырempилов нэрьемэ альга ташалган доро барюулаа.

Республикын культурын министерствын, хэблэлэй органуудай, театрнуудай, зохёохы ажалтай холбоонуудай, филармониин түлөөлэгшэд, артистнууд Г. Ц. Цыдынжаповые халуунаар амаршалжа, ута наhа, удаан жаргал, элүүр энхые, творческо амжалтануудые хүсэн юрөөбэ.

Г. ДАШАБЫЛОВ.

ХҮДӨӨ БЭШЭГШЭДЭЙ СЛЁТ

КПСС-эй Зэдын райком, «Зэдын үнэн» газетын редакци хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэдэй, ханын газетэнүүдэй редакторнуудай заншалта слет үнгэргэбэ. Партиин райкомой секретарь В. И. Трофимов «Социалис мүрысөөнэй ябаса «Зэдын үнэн» газетын хуудаhануудта ямараар харуулагданаб» гэhэн асуудалаар элидхэл хээ. Үнгэрhэн жэл соо, энэ жэлэй түрүүшын кварталда «Зэдын үнэн» газетын хэhэн хүдэлмэри тухай тоосоо газетын редактор А. Б. Будажапов хэhэн байна. Аймагай ажахын болон соёл культурын асуудалнууд хэр зэргээр «Буряад үнэн» газетэдэ харуулагданаб, хүдэлмэришэн ба хүдөө бэшэгшэдтэй холбоо барисаагаа үргэдхэхэ тухай газетын корреспондент Д. Ц. Аюшеев тобшохоноор хөөрөө.

Слет дээрэ 9 хүн үгэ хэлээ. Ханын газетын удха шанарые, шэглэлые hайжаруулха, саг болзортонь гаргадаг болохо, хүнүүдые олоор хабаадуулха тухай аймагай больницын ханын газетын редактор А. Л. Черниченко, газетэнүүдэй хуудаhануудта фельетонуудые, очеркнуудые, рассказуудые, шог ёгто, сэсэ мэргэн үгэнүүдые олоор хэблэдэг болохые уншагша С. Жапова, хэблэгдэhэн материалнуудай мүрөөр шалгалта хэжэ, саг дарыдань хэмжээ абаха ба арад зоной ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангаха асуудалнууд тухай хүдөө бэшэгшэ Ц-Д. Хандажапов, экономикын талаар статьянууд, зүбшөөлнүүдые олоор толилдог болохо тухай Оёрой совхозой экономист Д. Б. Дашеев болон бусад хэлээ.

Аймагай олохон ажахынуудай зарим отделенинүүдтэ, бригадануудта, фермэнүүдтэ ханын газетэнүүд хэдэн hараар гаранагүй. Редколлегиин хүдэлмэридэ туhаламжа үзүүлэгдэнэгүй. Газетэнүүдые гоёон шэмэглэхэ материалнууд дуталдадаг байна. Ажахынуудай партийна, профсоюзай, ВЛКСМ-эй комитедүүд өөhэдынгөө хэблэлэй орган — ханын газетэнүүдтэ анхаралаа багаар хандуулна гэжэ тэмдэглэгдэбэ.

Энэ слёдто хабаадалсагшад болохоёо байhан Соведүүдэй hунгалтануудые, КПСС-эй ээлжээтэ XXV съездын хүндэлэлдэ дэлгэрhэн бүгэдэ арадай социалис мүрысөөнэй асуудалнуудые хэблэлдэ үргэнөөр харуулха тушаа ехэ анхарал хандуулба.

Манай корр.

СЭРЭГШЭ ПОЭДТЭ—СЭСЭГҮҮД

Республикын унинэй поэт Данри Хилтухин Латвиин ССР-эй Талсинска районой Дундагай дунда hургуулиин hурагшадтай харилсаа холбоотой болоhоор унинэй. Эдэнэрэй хани барисаан иимэ удхатай юм. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ сэрэгшэ ябаhан Данри Хилтухин Совет Латвиие фашис эзэмдэгшэдhээ сүлөөлэлсэhэн байгаа.

Уран зохёолшо тэрэ холын дайнай гал дүлэн соогуур дайлалдажа ябаhан газар нютагуудаа мүнөөдэр хүрэтэр мартаагүй, тэндэхи тосхоной, hургуулинуудай ажалшад, hурагшадтай холбоо барисаатай байhaap. Мүнөө Данри Хилтухинай бэшэhэн номууд Дундагай дунда hургуулида хадагалагдажа байдаг. Тэрэ тус hургуулиин hурагшадтай хирэ хирэ болоод бэшэг бэшэлсэжэ, шэнэ номуудаа эльгээжэ байдаг заншалтай болонхой. hургуулиин музей соо дайнай үеын сэрэгшэдэй, тэрэ тоодо нүхэр Хилтухинай дурасхаалай бэшэг хадагалагдажа байдаг.

Дундагай дунда hургуулиин hурагшадай нэрэ дээрэ уран зохёолшын эльгээhэн шэнэ номууд hаяшаг ерэhэн байба. Уран зохёолшо шэнэ номуудаа эльгээхэдээ, тус hургуулиин hурагшадые фашис эзэмдэгшэдhээ сүлөөлэгдэhөөр 30 жэлэйнь ойтой дашарамдуулан амаршалаад, эрхимээр hуража, эрдэм наукада бэеэ зорюулхыень хүсэhэн байна.

hургуулиин hурагшад уран зохёолшын бэлэгтэ баяр баясхалан хүргөөд, гладиолус, тюльпануудай үрэhэ саад соогоо тарихыень эльгээhэн байба.

Буряадай уран зохёолшын саад соо таригдаhан эдэ сэсэгүүд сэрэгшын ябаhан газар нютагуудые, Латвиин хүндэмүүшэ ажалшадай хүргэдэг баяр баясхалангые hануулжа байхань дамжаггүй.

Ф. ВОЛОХОВ.
журналист.

Ригэ хото.

ТҮГЭСХЭЛЭЙ ЗҮЖЭГ

Драматург Цырен Шагжинай «Гурбан нарhан» гэжэ зүжэг табижа, Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын театрай коллектив 1974—1975 онуудай сезонние түгэсхэбэ.

Үнгэрэгшэ сезоной туршада тус театрай артистнар мэнэ хэдэн зүжэг табижа, Улаан-Үдэ хотын ба хүдөө нютагуудай зүжэгтэ дуратайшуулые баясуулhан байна. Тэдэнэй тоодо Буряадай мэдээжэ поэтесса Цырен-Дулма Дондокова, тус театрай ахамад режиссёр Федор Сахиров гэгшэдэй зохёоhон «Дабhанай аматан», Дугар Дылгыровэй «Одон миний хаанабши?» гэhэн зүжэгүүд ороно.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай илаhaap 30 жэлэй алдарта ойдо театрай коллектив Афанасий Салынскиин «Барабанщица», Цырен Шагжинай «Гурбан нарhан» гэhэн зүжэгүүдые зорюулан табиhан байна. «Барабанщицые» Д. Батожабай ородhoo оршуулhан юм.

Манай корр.

Ажалай түрүүшүүлдэ—шан

РСФСР-эй совхозуудай министерствын (байhан) коллегиин, хүдөө ажахын болон бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай тогтоолоор манай республикын совхозуудай 250 түрүүшүүл — табан жэлэйнгээ түсэбые уридшалан дүүргэгшэд «Юhэдэхи табан жэлэй ударник» гэhэн значогоор, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаhан байна. Тэдэнэй дунда Бодоной совхозой hаалишан Долгор Дугаровна Буянтуева, Баргажанай совхозой луговод Анатолий Георгиевич Вахрушев, Джилиндын совхозой тракторист-машинист Иннокентий Петрович Степанов, «Дружба» совхозой машиныы жолоошон Федос Данилович Спиридонов, Онохойн совхозой овощ ургуулагша Елена Ивановна Потемкина болон бусад бии.

С. ХАЛТУЕВ.

ХИЛЫН СААНАhАА
телефон-телеграф-радио

ШАХАРДУУ БАЙДАЛЫЕ ТЭХЭРИШЭГҮЙГӨӨР hУЛАРУУЛХА

Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаhан баярай суглаан дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэ дотор, Арадуудта, парламентнуудта ба правительствануудта КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Советскэ Союзай правительствын хандаhан Хандалга соо эб найрамдал саашадань бэхижүүлхэ урлае үргэнөөр дэмжэжэ байhыень бүхы түбинүүдэй гүрэнэй болон нийтын ажал ябуулагшадай hанамжанууд, хэблэлэй шэнжэлэлнүүд элирхэйлэн гэршэлнэ.

БУДАПЕШТ. Дайнhаа хойшо үнгэрhэн жэлнүүдтэ бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангахын түлөө тэмсэлдэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев үндэр сэгнэлтэ үгөө гээд партизан хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадагша, Венгриин уран зохёолшо Пал Фельдеш мэдүүлээ.

ПРАГА. Дайнай аюулые хүн түрэлтэнэй үзэхэгүйн тула Советскэ Союз ходоодоо тэмсэдэг гэжэ «Руде право» газетэ бүхы дэлхэйн арадуудта, парламентнуудта, правительствануудта хандаhан Хандалгые шэнжэлхэдээ бэшэнэ.

СОФИ. Хүн түрэлтэнэй ерээдүйн амгалан байдалай арга боломжые Л. И. Брежнев үндэрөөр сэгнэнэ гээд Болгариин «Народна армия» газетэ түрүү бэшэг соогоо тэмдэглэнэ.

ЛОНДОН. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй үгэ шухала удха шанартай, саг соогоо хэлэгдэhэн байна гэжэ «Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлhэнэй түлөө» Уласхоорондын Ленинскэ шангай лауреат, эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэдэлхэйн федерациин президент, нийтын элитэ мэдээжэ ажал ябуулагша профессор Э. Бурoп мэдүүлбэ.

БОНН. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэ, Арадуудта, парламентнуудта ба правительствануудта хандаhан Хандалга эб найрамдал бэхижүүлхын түлөө, Европодохи аюулгүй байдалай, уласхоорондын харилсаа холбооной түлөө тэмсэлээ шангадхахадань эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдтэ ехэ нүлөө үзүүлхэ байха гээд Эб найрамдалай кемец холбооной директорадай гэшүүн Л. Кнорр тэмдэглэбэ.

ДЕЛИ. «Нэшнл геральд» газетэ Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгые шэнжэлэн толилходоо, Индиин правительствын хараа бодол тухай иигэжэ мэдүүлнэ: «Гитлеровскэ фашизмые hамна бута сохилгодо шиидхэхы үүргэ дүүргэhэн Советскэ Союз дэлхэйн хоёрдохи дайнhаа хойшо 30 жэлэй туршада дэлхэйн шэнэ дайнай аюул сарахын тула ехэ юумэ хээ».

(ТАСС).

УЛААН-БААТАР

Соведүүдэй ороной эб найрамдалта хараа бодол

ТАСС

МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, МНР-эй Арадай Ехэ хуралай Президиумэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбалай хүтэлбэри доро МНРП-гэй ЦК-гай, МНР-эй Арадай Ехэ хуралай Президиумэй ба Министрнүүдэй Соведэй хамтын суглаан болоно. Арадуудта, парламентнуудта ба правительствануудта КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Советскэ Союзай правительствын хандаhан Хандалгые хаража үзэhэн байна.

Суглаан дээрэ тусхай тогтоол баталагдан абтаа. Фашизмые hамна сохич илаhан ушар дэлхэй дээрэхи бүхы хүгжэлтэ дэбжэлтэдэ гүн ехээр нүлөөлнэ гээд энээн дотор хэлэгдэнэ. Советскэ Союзай ба бусад социалис оронуудай үгэеэ ойлгосоhон хамтын ябуулгануудай ашаар уласхоорондын шахардуу байдал hуларжа байна. КПСС-эй XXIV съезд дээрэ hайшаагдан абтаhан эб найрамдалта программа, КПСС-эй ЦК-гай, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, бүгэдэ нийтын эб найрамдалай түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэлшэ нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй тэрэнэй Политбюрогой гадаадын политическэ ехэ ажал ябуулга энэ хэрэгтэ шиидхэхы үүргэ дүүргэнэ.

ПАРИЖ

Президентын шиидхэбэриин hүүлээр

ТАСС

Франциин Республикын президент В. Жискар д'Эстэн «юрэнхы дэлгүүртэ» хабаатай оронуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ бэшэг эльгээхэдээ, гитлеровскэ Германиие илаhан ойе саашадаа тэмдэглэхэгүй гэhэн шиидхэбэри правительстватаяа хамта абаhан тухайдаа мэдээсэбэ. Энээнэй орондо «Европын үдэрые» тэмдэглэдэг болохые президент «юрэнхы дэлгүүртэ» хабаатай бусад гүрэнүүдтэ дурадхана.

Франциин ба дэлхэйн бусад оронуудай хүн зон энээнииень эрид буруушааба.

ФКП-гэй Политбюро мэдүүлгэ тунхаглуулаа. Энэ гутамшаг муухай политическэ шиидхэбэри дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ гитлеровскэ сэрэгүүдтэ эсэргүүгээр байгуулагдаhан каолициин этигэл найдабарида шанга сохилто үгэхэhөө гадна, генерал де Голлин гадаадын политикаhаа хазагайрhан ябадал болоно гэжэ мэдүүлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ.

ХАНОЙ

Сүлөөлэгдэhэн Урда Вьетнамда

ТАСС

Сүлөөлэлгын арадай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй командованиин захиралтын үндэhөөр, Урда Вьетнамдахи революционно засагай зургаануудта сайгон армида байhан генералнуудые, офицернүүдые, бусад алба хаагшадые бүридхэлдэ абажа эхилбэ. Сүлөөлэлгэ гэдэг хэблэлэй агентствын мэдээсэhэнэй ёhoop бүридхэлдэ абалгын түрүүшын часай турша соо 9 генерал, хэдэн зуутаад офицер Сайгоной гол ба бусад пунктнуудта ерэhэн байна.

Орон дотор гадаадын валюта, алта ба бусад үнэтэ металл худалдалгые хорихо гэhэн Сайгон-Зядинь гэжэ городской зонын сэрэгэй-захиргаанай комитедэй шиидхэбэри абаhан тухай Сайгоной радио мэдээсэбэ. Эдэ ябуулганууд имагтал сэрэгэй-захиргаанай комитедэй мэдэлдэ байhан банкаар дамжуулагдан хэгдэхэ юм.

Сайгондо ба оршон тойрондохи нютагуудта аагин намдуу байдал тогтонхой. Почтын отделенинүүд бүхы хүнүүдhээ телеграммануудые, корреспонденцинүүдые абажа эхилээ. Олон жэлэй турша соо урда вьетнамайхид Вьетнамай Демократическа Республикада байhан түрэл саданартаяа, дүтынгөө хүнүүдтэй бэшэг бэшэлсэхэ аргатай болоо.

Дайнда hандаргагдаhан харгынуудые, хүүргэнүүдые, хэлхеэ холбооной лининүүдые hэргээжэ үргэлжэлhөөр. Бьенхоаhаа Сайгон хүрэтэрхи түмэр замай участок hэргээн заhагдажа, түрүүшын пассажирска поезд Сайгондо ерэбэ.

Сэрэгэй-захиргаанай комитедэй түрүүлэгшэ генерал-полковник Чан Ван Ча Сайгондо үнгэргэгдэhэн пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, бүхы хүн зоной аюулгүйе хангаха, байдалыень hайжаруулха гэhэн зорилго сэрэгэй-захиргаанай комитет урдаа табина гэжэ мэдүүлээ.

БЕРЛИН

Бүрин дэмжэнэ

ТАСС

СССР-hээ ГДР-тэ байдаг элшэн сайд П. А. Абрасимов СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Хонеккертой уулзажа, Арадуудта, парламентнуудта ба правительствануудта КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Советскэ Союзай правительствын хандаhан Хандалгые тэрээндэ барюулба.

Фашизмые илаhaap 30 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Э. Хонеккер Советскэ Союзай эб найрамдалта шэнэ үүсхэлые үндэрөөр сэгнэбэ. Эб найрамдал, уласхоорондын аюулгүй байдал бэхижүүлхэ, гүрэнүүдэй ба арадуудай хоорондохи харилсаа хүгжөөхэ гол зорилготой энэ документые бүрин дэмжэжэ байhан тухайдаа СЕПГ-гэй Центральна Комитедэй, ГДР-эй Гүрэнэй Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй үмэнэhөө мэдүүлээ.

Спорт

ТОБШОХОНООР...

△ ХҮДӨӨ АЖАХЫН институдуудай студентнэрэй дунда боксоор ороной түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Ташкент хотодо боложо дүүрэбэ. Энэ нааданда хабаадалсаhан Буряадай хүдөө ажахын институдай студент Яков Арчимаев 51 килограммай шэгнүүртэн соohoo мүнгэн медальда хүртэбэ.

△ ЭРХҮҮ ХОТОДО боксоор Зүүн-Сибириин түмэр замай түрүү hуури эзэлхын түлөө эхилhэн наадан дүүрэбэ. Эдиршүүлэй дундаhaa Улаан-Үдын 20-дохи hургуулиин 9-дэхи классай hурагша Владимир Дьячков нэгэдэхи, 42-дохи, 65-дахи hургуулинуудай hурагшад Сергей Самемыков, Александр Нимаев гэгшэд хоёрдохи hууринуудые эзэлбэ.

△ САМБО БАРИЛДААГААР Улаан-Үдэ хотын түрүү hуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэhэн нааданда зуу гаран эдиршүүл хабаадалсаба. Эндэ «Спартак» бүлгэмэй Батомункуев, Левыкин, Айсуев, Санкеев, «Локомотив» бүлгэмэй Николаев, Приезжих, Мордаев, «Трудай» Семенов гэгшэд хотын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ.

Б. МИРОМАНОВ.

АГУУ ИЛАЛТЫН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай туйлаhан Илалтын хүндэлэлдэ зорюулагдаhан спортын хэдэ хэдэн мүрысөөн болоо.

ДҮРЭ БУЛЯАЛДААТА БАРИЛДААГААР «Урожай» бүлгэмэй түрүү hуури эзэлхын тула нээмэл мүрысөөн hаяхан болобо.

Мүрысөөнэй дүнгөөр Буряадай хүдөө ажахын институдай студентнэр илаа. Багшанарай институдай барилдаашад — хоёрдохи, Улаан-Үдын аймагай түлөөлэгшэд гурбадахи hуури эзэлбэ.

Багшанарай институдhaa — Б. Дашинамжилов, С. Арданов, А. Цырендоржиев, Б. Цыренгармаев, К. Балдаев, В. Цэдашиев (Ага), Г. Цыренов, З. Буянтуев, Б. Жамсаранов, И. Гармаев (дүрбүүлээ БСХИ-hээ) гэгшэд «Урожайн» чемпионууд болоо.

ЗУРГААН КОМАНДЫН зуу гаран боксер, эдэнэй дунда эрэшүүл, мүн хоёр наhанай эдиршүүл «Спартак» бүлгэмэй түрүү hуури эзэлхын түлөө нээмэл мүрысөөндэ хабаадажа, эрhэн бээлэйн шадабаританай hайн онол арга, техникэ харуулжа, спортын энэ зүйлдэ дуратайшуулые баясуулба.

Нааданай дүн гаргахада, «Спартагай» эбтэй эетэй суглуулагдамал команда нэгэдэхи hуури эзэлбэ. «Труд», «Урожай» бүлгэмүүдэй боксернууд удаадахи hууринуудта гараhан байха юм.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

ДААМШАДАЙ МҮРЫСӨӨН

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда баатарай үхэлөөр унаhан совет гайхамшагта даамшан Василий Соковой дурасхаалда, Агуу илалтын 30 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулан, Улаан-Үдын hурагшадай дунда даам наадалгаар түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үнгэргэгдэбэ. Энэ нааданда 40-дэхи hургуулиин 10-дахи классай шаби Николай Баранов түрүүлээ. Тэрээнhээ хахад очкогоор гээгдэhэн 8-дахи hургуулиин 8-дахи классай шаби Сергей Терновский — хоёрдохи, гурбадахи hууриda Маркович гараа.

Хоёрдохи группын даамшадhaa түрүү гурбан hуурие Шагдыров, Богатырев, Базаров гэгшэд эзэлhэн байна.

В. БОЧАРОВ.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — Духовой оркестрэй концерт (үнгэтэ). 10.30 — И. С. Тургенев. «Бежин луг» — литературна дамжуулга. 11.00 — «Уран шүлэг» С. Наровчатов. 11.25 — «Мастер — хүндэтэ нэрэ зэргэ» — телеочерк. 11.55 — «Ород хэлэн». 12.40 — 12.50 — Забhарлалга. 12.50 — hүүлэй hонин. 13.00 — «Орлёнок» телестудиин концертын залhаа. 13.45 — «Поэт Л. Мартыновай зохёолой хуудаhануудаар». 14.30 — Футбол. «Динамо» (К) — «Ференцварош» (Венгри) наадаха. Забhарлалгадань — «Спортлотогой тираж». 16.15 — «Шатарай hургуули». 16.50 «Олон түмэнэй ленинскэ университет» 17.20 — «Обретёшь в бою» — кинофильм (2-дохи сери). 18.30 — «Время». 19.00 — 19.10 — Забhарлалга. 19.10 — «Поэт Л. Мартыновай зохёолой хуудаhануудаар». 19.55 — Футбол «Динамо» (К) — «Ференцварош» (Венгри) наадаха. Забhарлалгадань — «Спортлотогой тираж».

Улаан-Үдэ. 21.40 — «Мүрысөөн — олониитын зохёон байгуулхы ажал» (буряадаар). 22.00 — hүүлэй hонин.

«Орбита». 22.10 — «Олон түмэнэй ленинскэ университет». «Добтологшо анги». Хүдэлмэришэдэй уласхоорондын хүдэлөөндэ коммунистнуудай хүтэлбэрилхы үүргэ. 22.40 — «Обретешь в бою» — кинофильм (2-дохи сери). 23.50—24.00 — Забhарлалга. 24.00 — «Время». 00.30 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. ЦСКА — «Трактор».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Голубые олени» — Улаан-Үдын телестудиин телевизионно зүжэг. 21.00 — Телевизионно hонин. 21.20 — «Ородой түрүүшын революциин 70 жэлэй ойдо зорюулагдаhан хөөрэлдөөн».

▣ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-00533.